

AL 10/38

പ്രസ്ഥാനത്രയം

1712
21438
ശങ്കരൻപ്രസ്സ്
പ്രസ്സ്

പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ എം. എ.

പ്രസ്ഥാനത്രയം

ഗ്രന്ഥകർത്താ:
പ്രൊഫസർ പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ, എം. എ.

പ്രസാധകന്മാർ:
മാതൃഭൂമി പ്രിൻസിംഗ് ആൻറ് പബ്ലിഷിംഗ് കമ്പനി,
ലിമിറ്റഡ്, കോഴിക്കോട്.

പകുപ്പവകാശം പ്രസാധകനാകും.

വിഷയവിവരം

പ്രസ്താവന	...	i
അവതാരിക	...	iii
I ഗീതം	...	1—14
i പശ്ചിമാനിലനോട്	...	4
ii ധർമ്മത്തിനോട്	...	10
iii കാലത്തിനോട്	...	13
II ഗീതകം	...	15—26
i ഭജനം	...	19
ii ലണ്ടൻനഗരത്തിലെ ഉഷാലോകം		20
iii രണ്ടു ശബ്ദങ്ങൾ	...	22
iv നായികയോട്	...	23
v കലാവിദ്യാസിനിയോട്	...	24
vi ഉൽക്കണ്ഠ	...	25
vii പ്രാർത്ഥന	...	25
viii നിസ്സഹായത	...	26
ix പണ്ഡിതസംസ്കാരം	...	26
III സ്വഗതാഖ്യാനം		27—46
i ഐക്യസാക്ഷൻ	...	31
ii യുലിസസ്	...	42

പ്രസ്താവന

ഇതരദേശകാലങ്ങളിലെ സാഹിത്യസമ്പ്രദായങ്ങളുടെ അനുകരണംകൊണ്ടല്ലെങ്കിലും അനന്യസാധാരണമാണ് ഇന്നത്തെ മലയാളസാഹിത്യത്തിന് ഉൽക്കഷേപപ്രാപിക്കുവാൻ അവകാശമുണ്ടെന്നുള്ള അഭിപ്രായമാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനത്രയത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിന് അടിസ്ഥാനമായി നില്ക്കുന്നത്.

ആധുനികസാഹിത്യങ്ങളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും പരിണതവും പരിഷ്കൃതവുമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്ന ആംഗ്ലേയസാഹിത്യത്തിലെ പ്രശസ്തങ്ങളായ മൂന്നു ഖണ്ഡകാവ്യശാഖകളെ ലക്ഷ്യലക്ഷണസഹിതം മലയാളീകരക്കു പരിവർത്തിപ്പിച്ചെടുക്കുവാൻ ഇതിൽ യഥാശക്തി ശ്രമിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗീതം, ഗീതകം, സ്വഗതാഖ്യാനം എന്നീ സംജ്ഞകളെക്കൊണ്ടു നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന ഇവയുടെ പ്രതിരൂപങ്ങൾ, ലക്ഷണസമ്പന്നങ്ങളല്ലെങ്കിലും സഹൃദയാഹ്ലാദകരങ്ങളായി, മലയാളത്തിൽ അവിടവിടെ ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. മഹാകവികളുടെ സ്വതന്ത്രപ്രതിഭ കാലദേശാതീതമായി വർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അത് അവരുടെ പരസ്പരപരിമയം കൂടാതെതന്നെ സമാനരൂപങ്ങളിൽ ബഹിഷ്കരിച്ചാൽ അതുതമിസ്സല്ലോ. അതിനെ മാർദ്ദവലയത്തിനുള്ളിൽപ്പെടുത്തി അനുകരണശൃംഖലകൊണ്ടു ബന്ധിക്കണമെന്ന് ഒരിക്കലും വിവക്ഷിക്കാവുന്നതല്ല. എന്നാൽ സ്പഷ്ടീപരമായ കാവ്യവ്യവസായത്തെ നൂതനരൂപങ്ങളിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു മറ്റു സാഹിത്യങ്ങളിലെ പ്രസ്ഥാനഭേദങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള സാമാന്യജ്ഞാനം ചിലക്കെങ്കിലും മാർഗ്ഗദർശകമാകാവുന്നതാണ്.

വിശേഷിച്ചു, ഇവിടെ വിവർത്തനത്തിനു സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള മൂലകൃതികൾ ആംഗ്ലേയസാഹിത്യത്തിലെ പ്രഥമഗണനീയന്മാരായ ഏതാനും മഹാകവികളുടെ പ്രതിഭാവിശേഷം പ്രതിഫലിക്കുന്നവയാകയാൽ ആ വഴിക്കും അവയ്ക്കൊരു പ്രാധാന്യം കല്പിക്കാവുന്നതാകുന്നു.

ഇംഗ്ലീഷിലെ കാവ്യശാഖയുടെ ഉത്തംഗശൃംഗങ്ങളിൽ പ്രശോഭിക്കുന്ന പ്രാസ്തകൃതികളെ വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതിൽ അവയ്ക്കു പറ്റിപ്പോയിട്ടുള്ള രൂപഭേദം, ഷേക്സ്പിയർ മഹാകവിയുടെ “വാസന്തികാസ്വപ്നം” (A Midsummer Night's Dream) എന്ന നാടകത്തിൽ ബോട്ടം എന്ന നടൻ പറ്റിപ്പോയ വിധത്തിലായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, മൂലകൃതികളെക്കുറിച്ചുള്ള മതിപ്പിനെ അതു ബാധിക്കാതെ നോക്കണമെന്നു അനുവാചകന്മാരെ പ്രത്യേകം ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

അവസാനമായി, ഈ ലഘുഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രകാശനവിഷയത്തിൽ ഗ്രന്ഥകർത്താവ് “മാതൃഭൂമി”യാൽ സവിശേഷം അനുമതിനാണെന്നും, ഇതിലെ മിക്ക കൃതികളെയും മനസ്സിലുരുത്തിപ്പരിശോധിച്ച കാവ്യമൗഢത്തനായ വിദ്വാൻ ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പവർകളോട് പ്രത്യേകം കൃതജ്ഞനാണെന്നുമുള്ള സംഗതികളെ ഇവിടെ സസന്തോഷം രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

അവതാരിക

നമ്മുടെ പദ്യസാഹിത്യത്തിന്റെ നവീന'ദശ' 'ഗുണ'വിരലും, അത് ആവിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രകാരം പ്രക്ഷിണരക്ഷവുമാണെന്ന് ചില വിമർശകന്മാർ വിചാരിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ ശുഷ്കമാണെന്നു് അപഹാസിക്കുന്ന പ്രവൃത്തദശയെ സ്റ്റൈറൈറ്റാക്കത്താൽ സിദ്ധത്തവും ഭാവനാവ്യാപാരത്താൽ ദീപ്തവുമാക്കുവാൻ അവരിൽ മിക്കവാറും വിമുഖന്മാരായിരിക്കുന്നതു് ശക്തിഹീനതയാലാണെന്നു വിചാരിയ്ക്കാവുന്നതല്ല. പൂർണ്ണമായ ആത്മാവിന്റെ ചൈതന്യം—കല—പ്രകാശിക്കുവാൻ അനുകൂലമായ ഒരന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനൊക്കിലും ആ ഭാഷാഭിമാനികൾ പ്രയത്നിക്കുന്നുണ്ടോ? അവരേറ്റുനടക്കുകൊണ്ടു് ഉയിക്കെടുത്തതെ, പ്രോത്സാഹനംകൊണ്ടു് നവീന'ദശ'യെ ഉന്നയിക്കുവാനും, അതിന്റെ തേജോനാളം ഉജ്ജ്വലമാക്കുവാനും ആ സാഹിത്യമന്ത്രജ്ഞന്മാർ ഉദ്യമിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, ഈ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥകർത്താവായ സാഹിത്യനേതാവിന്റെ അനുകരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, കൈരളീദേവിയുടെ പുണ്യക്ഷേത്രം എത്രമാത്രം പ്രഭാമയമായിത്തീരുമായിരുന്നില്ല!

ഭാഷയുടേയും സാഹിത്യത്തിന്റേയും രൂപവികാസത്തിനും അന്തഃശ്ചൈതന്യപോഷിതത്തിനും അന്യഭാഷകളുടേയും സംസ്കാരങ്ങളുടേയും സമ്പന്നം മുഖ്യമായ ഒരുപായമാകുന്നു. പ്രാചീന കാലംമുതൽക്കുതന്നെ, സംസ്കൃതത്തിന്റെ ഉദാരമായ സഖ്യം ഉപാജ്ഞിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, കേരളീയഭാഷ ഇത്ര ഉജ്ജ്വലമായും സംസ്കാരസമ്പന്നവും ആയിത്തീരുമായിരുന്നോ? ആംഗലസാഹിത്യത്തിന്റെ പരിചയവും വിവേകപൂർവ്വം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന പക്ഷം, സ്വതന്ത്രം വികാസം സ്വാഭാവികമായ വളർച്ചയും ഔൗഭാഗ്യാതിശയവും പ്രാപിക്കുന്നതിനു് ഉപകരിയ്ക്കാതിരിക്കയില്ല. നവീനപദ്യസാഹിത്യത്തിൽ ചിലരെങ്കിലും ആശാസ്യമായി ദർശിയ്ക്കുന്ന അഭിനവോന്മേഷത്തിനും അന്തഃപ്രചോദനത്തിനും ആ വിശ്വമഹാസാഹിത്യത്തോടുള്ള ആയമണ്ണും സമ്മതിച്ചേകുകയും കൈരളിയുടെ ചിന്താഗതിയിലും പ്രകാശനരീതിയിലും ഹൈന്ദവീയുടെ സ്വാധീനശക്തി ഇന്നു പ്രകടമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ആംഗലസാഹിത്യത്തിലെ അഭിലഷണീയങ്ങളായ ചില 'പ്രസ്ഥാന'

ഭേദങ്ങളും ഭാഷയിലേയ്ക്കു സംക്രമിക്കുന്നത് ഉൽക്കണ്ഠാധാരകമാ യിട്ടേ പരിണമിക്കുകയുള്ളൂ. യുവകാവ്യകാരന്മാരുടെ സ്വച്ഛന്ദമാ രിണീഭാവ രൂപികയ്ക്കു സൈവരസസ്വാദം ചെല്ലാൻ സാധ്യത ണ്ടായ ചില സുഭഗസരണികൾ നിദ്ദേശിക്കുകയാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവതാരോദ്ദേശ്യം.

‘പ്രസ്ഥാനത്രയ’ത്തിൽപ്പെട്ട ‘ഗീതക’ങ്ങളുടേയും ‘ഗീത’ങ്ങ ളുടേയും അങ്കുരങ്ങൾ ഭാഷയിൽ ആവിർഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും, ഭാവനാപ്രധാനങ്ങളായ ഈ ആത്മഗാനങ്ങളുടെ ആന്തര സ്വഭാവത്തിലും ബാഹ്യസ്വരൂപത്തിലും നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ സവിശേഷം പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. സംസ്കൃതരീതിയിലുള്ള ‘മുക്തക’ങ്ങളും ആംഗലരീതിയിലുള്ള ‘ഗീതക’ങ്ങളും സജാതീയങ്ങളോ സമാനകക്ഷ്യങ്ങളോ ആണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. സ്വയംപൂർണ്ണങ്ങളായ ശ്ലോകത്തിലും ഒരു ആശയബിന്ദു ഉണ്ട്; പരമാർത്ഥംതന്നെ. എന്നാൽ, ചിന്തയുടെ തരംഗമായമാണമായ ഗതി—ക്രമികവികൃതികളാണവം പ്രൗഢവിരാമവും—മുക്തകങ്ങളുടെ പ്രത്യേകയത്നമല്ലല്ലോ. ഗീതകത്തിന്റെ രൂപമനോഹാരിതയും ഒറ്റ ശ്ലോകങ്ങൾക്കില്ല. ഹിമബിന്ദുവിൽ ആകാശത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന പ്രകൃതി, ഗീതകത്തിൽ സ്വഹൃദയത്തെ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്ന കവിയുടെ ആചാര്യന്മാരെന്നു തോന്നുന്നു. സർദാർ കേ. യം. പണിക്കർ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ‘സന്ധ്യാരാഗ’ത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, ഈ ‘പ്രസ്ഥാന’ത്തിനു ഭാഷയിൽ ശോഭനമായ ഒരു ഭാവി ആശംസിക്കാവുന്നതാണ്.

ഉന്നതമായ ചിന്തയും, ഉൽകൃഷ്ടമായ ഭാവനയും തികഞ്ഞ വികാരസമ്പന്നരായ കവികൾക്കു വിഹരിയ്ക്കുവാൻ അത്യന്തം അനുകൂലമായ ഒരു സരണിയാണ് ‘ഗീതം.’ രീതിയിലും രസത്തിലും വാസ്തവിലും അനുഭവഗോചരമാകുന്ന നിരതിശയഗാംഭീര്യമാണ് ഈ സ്വച്ഛന്ദഗാനശാഖയുടെ അതിപ്രശസ്തിയ്ക്കു ഹേതു. ഭാവനയെ ഉന്മേഷിപ്പിക്കുകയും വികാരത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മഹനീയവിഷയവുമായി കവിഹൃദയത്തിനു ‘രാസയോഗം’ സംഭവിക്കുന്നു; തജ്ജന്യമായ ഊഷ്മളത ആശയത്തേയും ഭാഷയേയും തേജോമയമാക്കണം; എന്നാൽമാത്രമേ ഉത്തമമായ ‘ഗീത’മാവുകയുള്ളൂ. ഭാവനയുടെ ആ തുംഗശൃംഗത്തിൽനിന്നു സങ്കല്പത്തിന്റെ അപാരതയിലേയ്ക്കു നിബ്ബാധം പറന്നുയരുന്ന ഒരാത്മാവത്രേ ‘ഗീത’ത്തിൽ ദൃശ്യമാകുന്നത്.

‘സ്വഗതാഖ്യാനം’ ഭാഷയിൽ കേവലം നൃത്തനൃത്തനെന്നു. ‘ഗീത’-‘ഗീതകാ’ദികളിൽ വിഷയതാദാത്തും പ്രാപിച്ച കവിയെന്നു നാം ഒഴിക്കുന്നതു്. ‘സ്വഗതാഖ്യാന’ത്തിലാവട്ടേ, കവി വണ്ണപാത്രവുമായി ഐക്യം പ്രാപിച്ചു് അനുഭാവം ചെയ്യുന്നു; കവി ആത്മത്യാഗം ചെയ്ത കഥാപാത്രമായി ജനിക്കുന്നു. സ്വച്ഛന്ദഗാനങ്ങളിൽ നാടകീയമായ ഒരന്തരീക്ഷത്തേയും, മാനസികഭാവങ്ങളുടെ പ്രവേശനവിഷ്കൃതങ്ങളേയും, അവയുടെ പരസ്പരസംഘട്ടനങ്ങളേയും അവതരിപ്പിക്കുന്ന ഈ ‘പ്രസ്ഥാനം’ ഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്നു വൈചിത്ര്യജനകമായിരിക്കുമെന്നു് ആരാണ് സമ്മതിക്കുവാൻ?

വിമർശനം അപഗ്രഥനാത്മകവും, കവനം ഉദ്ഗ്രഥനാത്മകവുമായാൽ വിരുദ്ധമായ സ്വഭാവത്തോടുകൂടിയ വ്യാപാരങ്ങളാണെന്നും, അതിനാൽ ഒരു വ്യക്തിയിൽത്തന്നെ രണ്ടും സമ്മേളിച്ചുകാണുവാൻ വിഷമമാണെന്നും ഒരു മതമുണ്ട്. ‘പ്രസ്ഥാനത്രയ’ത്തിന്റെ പ്രണേതാവായ അനന്തഗുഹിതസാഹിത്യനായകനിൽ വിമർശകത്വവും കവിത്വവും ഇണങ്ങിവെത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്നു സാഹസ്യസമ്മതമാണല്ലോ. ഓരോ പ്രസ്ഥാനത്തിനും, സ്വകീയകല്പനാശക്തിയാൽ സ്വതന്ത്രമാതൃകകൾ രചിക്കുവാൻ പുറപ്പെടാതിരുന്നതു് ഐക്യം, വേഡ്സ്വത്ത്, ബ്രൗണിങ്, മുതലായവരുടെ ആശയങ്ങളെ ഭാഷയിലേക്കു സംക്രമിപ്പിക്കുവാനുള്ള കൌതുകാതിരോഹത്താൽമാത്രമായിരിക്കുന്നു. ‘ഗീതാ’ദികളുടെ പരമോൽകൃഷ്ടമാതൃകകൾ രചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രശസ്തകവികളെ കേരളീയരായ അനന്തമാതൃകകൾ പരിമയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ അനന്യലഭ്യമായ വിജയമാണ് വശ്യവചസ്സായ കവിത സിദ്ധമായിട്ടുള്ളതു്. **Ode to the west wind** ഇതു മനോഹരമായി, ഭാവനാചിത്രത്തിന്നു വൈരൂപ്യമോ, വികാരസ്തരണത്തിന്നു വൈകല്യമോ അല്ലെങ്കിലും സംഭവിക്കാതെ, മലയാളഭാഷയിൽ വികല്പമോ അല്ലെങ്കിലും സംഭവിക്കാതെ, ഇതിനുമുൻപു് ആരും വിവർത്തനം ചെയ്തവൻ സാധിക്കുമെന്നു് ഇതിനുമുൻപു് ആരും വിചാരിച്ചിരിക്കുകയില്ല. അല്ലെങ്കിലും പടങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അനല്പങ്ങളായ ഭാവങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു, തനിക്കുവേണ്ടിമാത്രമാണ് താൻ കവിതയെഴുതുന്നതെന്നുപോലും സ്വീകരണമില്ലാത്തതായി അഭിമാനിക്കുന്നു, ബ്രൗണിങ്ങിന്റെ **Andrea del sarto** കലാശില്പത്തിന്നു ഭംഗം സംഭവിക്കാതെ, ആശയഗാംഭീര്യത്തിന്നു വിരോധം നേരിടാതെ, വികാരവ്യഞ്ജകമായ രീതിയിൽ

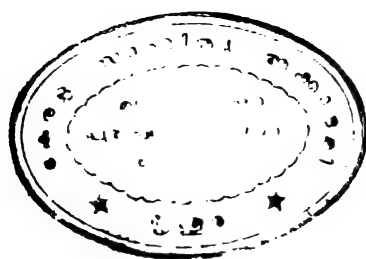
സ്വതന്ത്രമായി ഭാഷാസാരപ്പെടുത്തുക ഇതരന്മാർക്കു കഷ്ടമായിരിക്കും; ഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഈശ്വരജ്ഞായ കൃതി രത്നങ്ങൾ ഇനിയും ഉദാരമായ ആ സമ്പന്നഹസ്തത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കുവാൻ കേരളം ആഗ്രഹിക്കുന്നതിരിക്കയില്ല.

പ്രകാശസമുദായ ആദിത്യന്റെ സ്വയംസഞ്ചാരകക്ഷമായ ദിവ്യരഥത്തിന് അനുരവിന്റെ സാരഥ്യം ആവശ്യമില്ലെന്നു എ നിക്കുറിയും. പ്രസ്ഥാനത്രയത്തിന് എന്തിനാണ് ഒരവതാരിക?

ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്

പ്രസ്ഥാനത്രയം

ഗീതം

ഇംഗ്ലീഷിലെ വിചിത്രവും വിസ്മയകരമായ “ഓഡ” (Ode) എന്ന ഖണ്ഡകാവ്യവിഭാഗത്തെയാണ് ഇവിടെ “ഗീതം” എന്ന പദംകൊണ്ടു വിവക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. “ഗാനംചെയ്യപ്പെട്ടത്” എന്നർത്ഥമുള്ള (oide എന്ന) ഒരു യവനഭാഷാധാരയിൽനിന്നാണ് “ഓഡ” എന്ന പദത്തിന്റെ നിഷ്പത്തി എന്നു പറഞ്ഞാൽ, അതു നിദ്ദേശിക്കുന്ന കാവ്യശാഖയുടെ മുഖ്യലക്ഷണമെന്തെന്ന് ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. ആദ്യകാലത്തു ഗീതങ്ങൾ പ്രത്യേകസന്ദർഭങ്ങളിൽ സഭകളുടെ മുമ്പാകെ പാടുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത് എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. അക്കാദമികമായിട്ടുണ്ടാകുന്ന അവ നാതിദീപ്തങ്ങളായിരിക്കേണ്ടതെന്നും വന്നുകൂടി. അവ പ്രായേണ സ്ഥൂലമോ സൂക്ഷ്മമോ ആയ ഭൂരിപക്ഷം സൂക്ഷ്മമായ) ഏതെങ്കിലുമൊരു പദാർത്ഥത്തിന്റെ നാനാവശങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലുമൊരു വ്യക്തിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ അവയെല്ലാം എഴുതപ്പെടുന്നതു പ്രതിപാദ്യവസ്തുവിനെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള രൂപത്തിലാണ്. പ്രതിപാദനം സ്തോഭപ്രധാനവും, ഭാവം ഗംഭീരവും, രീതി പ്രൊഘവുമായിരിക്കേണ്ടതെന്നു നിബ്ധനമുണ്ട്. പ്രതിപാദ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിനിവേശത്തിൽ നിന്നു ജനിക്കുന്ന ലഹരി (അമവാ, ഉന്മാദം) തന്നെയാണ് ഗീതകാവ്യത്തിന്റെ ജീവനെന്നു പറയാം. സ്തോഭത്തിന്റെ ക്രമാനുസൃതമായ ആരോഹവും അവരോഹവും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഖണ്ഡികകൾ ഏറെക്കുറെ മിക്കഗീതങ്ങളിലും കാണാം. എന്നിരുന്നാലും ഓരോ ഗീതത്തിലും സ്തോഭത്തിന് ഐക്യവും അനുസൃതഭാവവും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. അതിലെ അനുകൂലമായ ആശയപരിണാമം പലപ്പോഴും ഒരു നിഗമനത്തിൽ, ഒരു സാമാന്യതാപ്രഖ്യാപനത്തിൽ, ചെന്നു നിലയ്ക്കുന്നു. വൃത്തത്തിനു വൈവിധ്യം ആശാസ്യമാണെങ്കിലും അതു ലക്ഷണവിരുദ്ധമാകാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഗീതങ്ങൾ സമവൃത്തങ്ങളിലും വിഷമവൃത്തങ്ങളിലുമായി അസംഖ്യമുണ്ട്. വിഷയം, വൃത്തം എന്നിവയെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഗീതകാവ്യശാഖയ്ക്കു പല ഉപശാഖകളുമുണ്ടെങ്കിൽ

ലും കാവ്യം സാമാന്യേന ഭവിയം താല്പ്രധാനമായ ധർമ്മകീർത്തനമായിട്ടാണ് കണ്ടുവരുന്നത്. ഇങ്ങനെയെല്ലാമാണ് മൊത്തത്തിൽ ഗീതത്തിന്റെ സ്വഭാവം. ഇതിൽ കവിഞ്ഞുള്ള ലക്ഷണനിർവ്വചനം ദുഷ്കരമാണ്.

പ്രസ്തുതകാവ്യവിഭാഗത്തിൽ പ്രയത്നിച്ച വിജയം നോടിട്ടുള്ള ആംഗലകവികളിൽ പ്രധാനന്മാരാണ്, ബെൻജോൺസൺ, മിൽട്ടൺ, ഡ്വൈഡൻ, ഗ്രേയ്, കോളിൻസ്, വേഡ്സ്വത്ത്, കോളറിജ്, ഷെല്ലി, കീറ്റ്സ്, കെന്നിസൺ മുതലായവർ. ഇവരുടെ ഗീതങ്ങൾ ലോകപ്രസിദ്ധങ്ങളാകുന്നു.

*

*

*

ഇളുട്ടത്തിൽ ഷെല്ലിയുടെ “പശ്ചിമാനിലനോട്” (Ode to the West Wind) എന്ന ഗീതം പ്രമുഖസ്ഥാനം അർജിക്കുന്നു. പ്രതിഭാവിഷയകമായി നോക്കുമ്പോൾ പൗരസ്ത്യകവികളോട് ഏറ്റവും അടുത്തുനില്ക്കുന്ന ആംഗ്ലേയകവിയാൽ ഷെല്ലിയുടെ ഈ ഗീതം പാശ്ചാത്യസാഹിത്യത്തിലെ ഒരനഗമ്യരത്നമാണെന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് വിമർശകന്മാർ ഏകാഭിപ്രായമാണുള്ളത്. ആഗ്രഹം, സ്നേഹം, ശബ്ദംഗി, അർത്ഥപുഷ്പി, സ്വരലയം, ഭാവനാവില്ലാസം എന്നിവയിലെല്ലാം ഈ കൃതി ഇന്നും അചിതീയമായി പരിലസിക്കുന്നു. അവയിലേതെങ്കിലും ചോദ്യംപോയി, താഴെ ചേർക്കുന്ന തെളിവുകൾ അപകടം ഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അതു മൂലകൃതിയെ ബാധിക്കുന്നതല്ലെന്ന് എടുത്തുപറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

കേവലം ബാഹ്യരത്നമാത്രം നോക്കുന്നതായാൽ, ഈ കാവ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചുകാണുന്നതു പാശ്ചാത്യപുനർനവോത്ഥാപ്രവണങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്. എന്നാൽ ഇതിന് അഗാധമായ ഭാരതരത്നംകൂടിയുണ്ടെന്നു സ്വല്പം ആലോചിച്ചാലറിയാം. ഒന്നാമതായി, ലോകത്തിൽ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങളെ നടത്തുന്ന പശ്ചിമാനിലൻ സാക്ഷാൽ പരമാത്മാവിന്റെ പ്രതിരൂപമായി വിജയിക്കുന്നു. അതിനുപുറമേ അത് അപാരമായ കാവ്യസംസാരത്തിലെ പ്രജാപതിയായ കവിയുടെ ജീവാത്മാവിന്റെയും പ്രാതിനിധ്യം വഹിക്കുന്നു. അനിലനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു കാവ്യത്തിലെ ഖണ്ഡികകളെ ഉച്ഛ്വാസങ്ങളെന്നു പറയാമെങ്കിൽ, ഇതിലെ ആദ്യത്തെ മൂന്നുച്ഛ്വാസങ്ങളിൽ, ഭൂമി ആകാശം സമുദ്രം എന്നിവ

യെ മഹാബലനായ പാശ്ചാത്യാനിലൻ ഏതെല്ലാംവിധത്തിൽ ബാധിപ്പുന്നു എന്നു വിശദമാക്കിയിരിപ്പുന്നു. അനന്തരം നാലിലും അഞ്ചിലും അതിനു കവിയുമായുള്ള ബന്ധം ഏതുപ്രകാരത്തിലുള്ളതാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചിരിപ്പുന്നു. ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും പരമാത്മാവും ജീവാത്മാവും മറ്റുമെല്ലാം പ്രാപ്തകാവ്യത്തിൽ മുഖം കാണിച്ചിട്ടുള്ളതു സൂക്ഷിച്ചു പഠിക്കേണ്ടതായ ഒരംശമാകുന്നു.

പോരാ—ഭാരതഭൂമിയെ അപേക്ഷിച്ച് ഈ പാശ്ചാത്യപ്രകമ്പനം ചില അർത്ഥവിശേഷങ്ങൾ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നതും ചിന്തനീയംതന്നെയാണ്. ഈ ഭാഗം, ഒരുപക്ഷെ, കവി പ്രതീക്ഷിക്കാത്തതായ ഒന്നായിരിയ്ക്കാം. എങ്കിലും അതു റമുക്ക് ആകർഷകമായി തോന്നുന്നു. അഥവാ രമാർത്ഥഹാകവിയുടെ പ്രതിഭ കാലദേശാതീതമല്ലയോ?

പശ്ചിമാനിലനോട് *

I

[അമൃതമായ പാശ്ചാത്യാനിലൻ ശരൽക്കാലത്തിൽ വാടിവീഴുന്ന ഇലകളെ നശിപ്പിയ്ക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, വിത്തുകളെ യഥാകാലം മുളയ്ക്കുവാനായി ഭൂഗർഭത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി നിക്ഷേപിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടല്ലോ; അങ്ങനെ സംഹാരവും സൃഷ്ടിയും കരേണമയംതന്നെ നടത്തുന്നു.]

സ്വാതന്ത്ര്യപ്രചണ്ഡനാം പാശ്ചാത്യപ്രഭുക്കളേ!
ശ്രീതങ്കം ശരൽക്കാലസന്തോഷപ്രാണാനില!
ഭീതരായ് മാന്ത്രികൻതൻ പിഞ്ചുമിഹാചലനത്താൽ
ഭൂതങ്ങൾപോലേ, തവാദ്യഗ്യാമാം സാന്നിദ്ധ്യത്താൽ
നീതങ്ങളായിപ്പുറം നിത്യം ചന്ദ്രമാരി—
ജാതവൈകൃതങ്ങളും ജിണ്ണപണ്ണങ്ങൾ ങ്കരം—
പീതങ്ങളുന്താമഹോണങ്ങളുസീതങ്ങൾ
ശേതങ്ങളെന്നിവണ്ണം വണ്ണഭേദങ്ങളോടേ.

ശീതകാലാന്ധകാരം നിറഞ്ഞൊരുകുളിർ,
പ്രേതമണ്ഡലം ശ്ലാഘനത്തിലെന്നതുപോലേ,
പ്രചരിയ്ക്കുവാൻ വേണ്ട പത്രങ്ങളേതും ബീജ—
നിചയം നിന്നാൽത്തന്നെ നീതമായ്ക്കിടക്കുന്നു!

നീലനിർമ്മലോദാരമംബരമണിഞ്ഞിനി
ശ്രീലയാം ഭവദീയസോദരീ വാസന്തികി,
നിദ്രതന്നധീനമായ്ക്കിടക്കും പാരിൽ സ്വീയ—
ഭദ്രകാഹളം വിളിച്ചീടുവാൻ വരംവരേ;
വായുവിൽ മനോഹരകോരകങ്ങളെയെല്ലാം
മേയുവാനുണ്ടുള്ളയെന്നപോൽ നയിച്ചാരാൽ,
മലയും മൈതാനവും സജീവവണ്ണത്താലും
പല സൗരഭത്താലുമാപൂർണ്ണമാകംവരേ!

സൈപരമായെവിടെയും ചരിപ്പോരമൃസം—
ഹാരപാലനമുന്തേ! സദയം ശ്രവിച്ചാലും!

* മഹാകവി ഷെല്ലി.

II

[പശ്ചിമാനിലന്റെ ശക്തി ഭൂമിയിലെമ്പോഴും ആകാശത്തിലും പ്രസരിയ്ക്കുന്ന പ്രകാശത്തെ രണ്ടാം ഉല്പാസത്തിൽ വിവരിയ്ക്കുന്നു. ഭൂമിയും ആകാശവും തമ്മിലുള്ള പൊരുത്തം കവിദൃഷ്ടികൊണ്ട് വീക്ഷിയ്ക്കുമ്പോൾ എത്ര അത്ഭുതാവഹമായിരിയ്ക്കുന്നു! പഴയ സംവത്സരം പരമമടഞ്ഞ, മേഘമേഘമായ നദസ്സോടുകൂടിയ കാളരാത്രിയാകുന്ന ശവകുടീരം പൂകുന്നു! കാര്യമെന്നു കേട്ടാൽ അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിലാപഗാനം മുഴങ്ങുകയാണോ എന്നു തോന്നും!]

ആഴമുള്ളാകാശത്തിൽ കോഴിച്ചുകൂത്തിനിട-
 യ്ക്കാശിവാനകപ്പൂടെ സങ്കീർണ്ണവിടപങ്ങൾ,
 ഉഷിയിൽക്കൊഴിഞ്ഞീടും ജീർണ്ണപണ്ണങ്ങൾപോലേ,
 ചുഴലും ചിന്നിപ്പൊരിപ്പൊരിച്ചീടുന്നിതാ,
 താവകപ്രാദാനത്തിൽപ്പൂജജന്യങ്ങളെപ്പോ-
 ടേവഴുതുന്നാരാകും ശിമിലാംബുദങ്ങളെ.

ഉള്ളിലാവേശംപൂണ്ട “ശാക്തേയ”ക്കലി കേറി-
 തുള്ളിക്കൊണ്ടുഴനീടും വെച്ചിച്ചപ്പാടിൻ കേശം
 ഉച്ചണ്ഡശീർഷത്തിൽനിന്നുച്ചത്തിൽപ്പൊരിപ്പറ-
 നുച്ചലിച്ചീടുംവണ്ണമുജ്ജ്വലപ്രഭയോടേ,
 മഞ്ഞിയോരാകാശത്തിനടിതൊട്ടുചുംവരേ
 പൊങ്ങീടുമാസനോഗ്രമന്ദത്തിൻ കേശപാശം
 നീലമാം നിറംകോലും താവകവായുവീചീ-
 മാലതൻമേലായതാ! പരന്നുകിടക്കുന്നു!

അല്ലയോ ജഗൽപ്രാണ! കേട്ടാലും! മറിയ്ക്കുന്ന
 കൊല്ലത്തെക്കുറിച്ചീടുമന്തിമവിലാപമേ!

കുന്നിയ്ക്കും ഭവദീപശക്തിയാലൊരിടത്തി-
 ലൊന്നിച്ചുകൂടിക്കൂത്തിരുണ്ടു കനംപൂണ്ടു,
 മാരിയും തീയുമാലിപ്പഴവും പൊഴിച്ചീടും
 പാരിച്ച കാലാംബുദപടലം വിതാനമായ്,
 മരണം പ്രാപിച്ചോരക്കൊല്ലത്തിന്നിരിപ്പാനീ-
 ചുരമതമിസ്രതാനചിതം ശവധാമം!

III

[പശ്ചിമാനിലന്റെ ശക്തിയ്ക്കു ഭൂമിയും ആകാശവും മാത്രമല്ല, സമുദ്രവും വിധേയമാകുന്നു. അവിടെയും മറ്റു രണ്ടു ദിക്കിലെപ്പോലെതന്നെ വിടപസമുദമുണ്ട്. ആഴിയുടെ അടിയിലാണ്ടുപോയ പ്രാചീനസംസ്കാര വശേഷങ്ങളേയും ഇവിടെ അനുസ്മരിച്ചിരിക്കുന്നു.]

നീലമാം “ധരാമധ്യസാഗരം”¹ നിജവേലാ-
ലോലനീർലലീലാതുരമുലം കേട്ടുറങ്ങി,
ശൈവലസുമാവൃതപ്രാചീനപ്രാസാദഘോഷം
കേവലഭംഗീദീപ്തം സ്വപ്നത്തിൽദൃശിക്കുവേ,

താപനസ്വപ്നത്തിങ്കൽനിന്നൊരഗ്നിപവൃത-
ദീപത്തിൻസമീപത്തിലുണർത്തി ഭവാൻതന്നെ.

“അതലാന്തികാബ്ധി”² തൻപ്രശാന്തപ്രഭാവങ്ങൾ
സ്വതവേ വേർതിരിഞ്ഞു വഴി നല്കുന്നു തവ!

ഇന്നമങ്ങേറെത്താഴേയാഴിതന്നടിത്തട്ടിൽ
മിന്നുന്നു സസ്യലോകം നീരസം നിരവധി!
താവകസ്വരം കേട്ടാലറിയാമവിടെയും,
വൈവർണ്ണ്യം വന്നീടുന്നു ഭീതിയാലതിനൊല്ലാം!
വിറയാനാ ലോകവും പത്രങ്ങളുതിക്കുന്നു!
പറയാമിനിയും ഞാൻ, കേട്ടാലും മഹാബല!

1 The Mediterranean Sea.

2 The Atlantic Ocean.

IV

[ഇനിയത്തെ രണ്ടു് ഉച്ഛ്വാസങ്ങളിൽ കവിയും പശ്ചിമാനിലനും തമ്മിലുള്ള ലയം കാണിയ്ക്കുന്നു. മനുഷ്യാത്മാവിന്റെ ശാശ്വതമായ ആക്രോശമത്രേ നാം ഈ ഭാഗത്തിൽ കേൾക്കുന്നത്. ആദ്യകാലത്തു പശ്ചിമാനിലനോടു സർവ്വമാ സാമ്യം വഹിച്ചിരുന്ന കവിയുടെ ആത്മാവ് അനന്തരകാലത്തിൽ സംസാരബന്ധംനിമിത്തം എത്ര വ്യത്യസ്തമായിച്ചു മഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു!

എങ്കിലും നൈരാശ്യത്തിന്നവകാശമില്ല.

ശൈത്യം നിറഞ്ഞ മുഷിപ്പനായ ഫേമന്തകാലം ക്രമേണ അവസാനിയ്ക്കുകയും അതിനെ മംഗളമായ വസന്തകാലം അനുഗമിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്ല്ലോ പ്രകൃതിനിയമം. ഓഖം വന്നാൽ പിന്നാലേ സുഖവും താനേ വന്നുകൊള്ളും. തൽക്കാലത്തെ അപചയം അപിരേണ അഭിവൃദ്ധിയ്ക്കു വഴി കൊടുത്തുകൊള്ളും. ഭാസുരമായ ഭാവിയെ ന്യായമായിത്തന്നെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക!]

അങ്ങയ്ക്കു വഹിയ്ക്കുവാൻ തക്കതായോരുമട്ടി-
ലിങ്ങഹമൊരു ശുഷ്കപത്രമായിരുന്നെങ്കിൽ;

അങ്ങയോടൊപ്പം പറന്നീടുവാനാവുമട്ടി-
ലിങ്ങഹമൊരു ശീശ്രമേഘമായിരുന്നെങ്കിൽ;

അങ്ങയ്ക്കുള്ളൊരു ശക്തിപ്രേരണാഭാഗഭാക്കാ-
യങ്ങയെക്കാട്ടിൽമാത്രം സ്വാതന്ത്ര്യം കുറവായി,
അങ്ങയ്ക്കുള്ളൊരുജ്ജ്വലനാത്മകേവലമടിപെട്ടി-
ട്ടുണ്ടൊ കിതപ്പോരു വീചിയായിരുന്നെങ്കിൽ!

മങ്ങാതെ വാനിൽസ്തവൽപ്പര്യുടനങ്ങക്കൊത്ത-
ചങ്ങാതിയായിട്ടെന്റെ ബാല്യത്തിലെന്നപോലേ
വായുവേഗത്തിങ്കലുമങ്ങയെത്തോല്പിഞ്ചാമെ-
ന്നായുറപ്പിയ്ക്കും നിലയ്ക്കായിരുന്നെങ്കിൽപ്പോലും,

ഈവണ്ണം ഭവാനോടായ് പ്രാർത്ഥിച്ചു മുട്ടിക്കീഴേക്കിറങ്ങി—
രാവശ്യം ക്ലേശാവഹം വരുമായിരുന്നില്ല!

പത്രംപോൽ, ജലദംപോൽ, വീചിപോലങ്ങുതാ—
നത്ര മാം സമുദ്ധരിച്ചീടണേ! സ്വച്ഛന്ദാത്മൻ!

ജീവിതനിശിതാഗ്രകണ്ടകുണ്ടളിൽ വീണേൻ!
ആവിലം മമാംഗകമൊലിപ്പും തുധിരത്താൽ!

ഗർവ്വമാന്യശൃംഗനായ് ശീശ്രഗാമിയാമിവൻ
സർവ്വമാ ഭവാനോടു സമുദാത്താവല്ലയോ?
അങ്ങയോടൊക്കുമെന്നെഗലടികാമഹാഭാരം
ചങ്ങലയ്ക്കിട്ടിട്ടയ്യോ! വളച്ചു വലയ്ക്കുന്നു!

V

ഈ വനമേതുപോലാണതുപോൽത്തന്നെ നെ-
ത്താപകവിപഞ്ചിനാൽ തീർത്തലുഗ്രാത്മാവോ
ഉണ്ടിങ്ങു പത്രഭംഗം രണ്ടിലുമെന്നാകിലും
രണ്ടിലുമിന്നുന്നു ശാരദാശാധനം;
ആരതും തപാമഗ്രാധരസ്വരസംഗം
സ്വപാൽത്തമാക്കിട്ടു മുഖേപി സുഖപ്രദം!

എന്നുടെ ചൈതന്യമായെന്നു വർത്തിച്ചാലും!
എന്നുമല്ലെന്നു ഞാൻതന്നെയായ് ഭവിച്ചാലും!

എന്നിലെ ജീവനാൾ സന്ധ്യയം ചാരിച്ചാലും
മന്നിലെങ്ങുമേ ധന്യ! ശുദ്ധപത്രങ്ങൾ പോലേ!
അതുകാനോകീടട്ടേ ജീവമൈതന്റോൽക്കഷം
പുതുകാരിട്ടുനോക്ക ജന്മത്തിനതാവാശ്യം!

എന്നല്ലീപ്പുരുമന്ത്രോച്ചാരണംവഴിയെല്ലാത്തും
ചെന്നലത്തുളേ ലോകമധ്യത്തിലെൻവാക്യങ്ങൾ,
പൊലിഞ്ഞുപോകാതുള്ളോരഗ്നികണ്ഡത്തിൽനിന്നു
സ്തലിംഗഭാഗിതങ്ങൾ പറക്കുന്നതുപോലേ!

നിറയെക്കൈവിടാതേ കിടക്കും ഭൂമിയൊരാളുടേതാണെന്നും സിദ്ധാദേശഖ്യാപനമായിട്ടുവാൻ, മാതൃകമുഖംവഴി മാരുത്! ഭവിച്ചാലും! ഹേമന്തം വന്നാൽപ്പിന്നെ വസന്തം വൈകിട്ടുമോ?

ധർമ്മത്തിനോട് *

I

ധർമ്മേ! ലോകം മുറും നേർവഴി നടത്തീടും
കർമ്മത്തിൻ ചൈതന്യമേ! സർവ്വേശ്വരനാനമേ!
നിർമ്മലപ്രഭാവംകൊണ്ടന്തരംഗത്തിൽ നിത്യം
ഗർഭം രുവാവേശം ശാന്തിയെച്ചേർത്തീടട്ടേ!
സ്വർഗ്ഗഹസ്സേതും ഭൂമീപാലരും ഭവദീയ—
നമഃസാധിവിധം കൂടാതെങ്ങനേ ജനം നോട്ടം?
നിർമ്മയാദമായ്ത്തവ സമ്മർദ്ദം തുടരുന്ന
ദുർമ്മതികൾക്കിങ്ങുണ്ടാം വിജയം ക്ഷണികംതാൻ!

II

കേവലം നിത്യസത്യനിർദ്ദിഷ്ടമാഗ്നമാത്രം
സ്വാവലംബമാജ്ഞാനം പ്രകൃതികുമാരന്മാർ
താവകദൃഷ്ടിയുണ്ടോ തങ്ങളിൽപ്പതിയുന്നി—
താവക നോക്കാതെന്നും നിർദ്യം വർത്തിപ്പവർ.
പാവങ്ങളായോരവർത്തിവിശ്വാസമൂലം
സേവകന്മാരിൽനിന്നും ചതികൾ പറന്നുനോരും
ഭാവൽക്കളജങ്ങളിൽത്താങ്ങിനില്ക്കുവാൻ ബലം
കൈവരമാറാകട്ടേ കല്പപാപഹാത്താവേ!

III

ജീവിതം സുഭഗമായ് പ്രശാന്തിപ്രസന്നമായ്
പാവിതമായീടുവാൻ തപഃപ്രീതിതന്നേ വേണം.
ഭൂവിതിൽ സ്നേഹം നിത്യം നേർവഴി കാണിച്ചുകൊ—
ണ്ടാവിധം നിത്യാനന്ദം നോട്ടുവാൻ സാധിക്കുവേ,

* വേർഡ്സ്വർത്തിന്റെ “Ode to Duty” എന്ന കൃതിയുടെ സ്വതന്ത്രവിവർത്തനം.

2 Barbarians—sons of Nature.

ധീവീകാസത്തോടൊത്ത ധീരതയോടുംകൂടേ;
തോൽവിയും വിജയവും തെല്ലുമേ കൂട്ടാക്കാതേ,
ആവിലമാകാതുള്ള താവകാഭിമുഖ്യത്തിൽ
മേവിടുന്നതിനെന്നുമുൾക്കരുത്തേകേണമേ!

IV

സപാതന്ത്ര്യമഹാപോതാത്രയനായ്പ്പരഹിത-
വാതമണ്ഡലികുലാലാഹതനായ്പ്പാതേ,
വീരസാധപസം തപയാ ജീവിതജലധിയിൽ
നീതനായിട്ടുനവൻ നിശ്ചയം മഹാഭാഗൻ!
സ്തീതമാം ദപ്പുന്മുലം തപനായം വിഗണിച്ചു
പാതകം ചെയ്തിട്ടുവാൻ പ്രേരിതനാകുന്നവൻ
ഏതവസ്ഥയിലിരുന്നുപ്ലവിച്ചാലും, ക്രമാൽ
യാതനയ്ക്കല്ലോ പാത്രമായിട്ടുള്ള നൂനം!

V

എനിസ്തീലുള്ളിലൊട്ടും കലക്കും; പശ്ചാത്താപം
ജനിപ്പാൻതക്കവണ്ണം ഞാനൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല!
തനിമെന്തൊടുമയത്തിൻ പ്രേരണംകൊണ്ടുമാത്രം
കുനിച്ചീടുന്നേൻ ശീഷം ധർമ്മേ, തവ മുന്നിൽ!
കുനിഞ്ഞെൻകരണങ്ങളെപ്പോഴും നയിച്ചാലും!
ധനിച്ചീടട്ടേ കാതിൽത്താവകം മന്ദ്രസ്വരം!
ഇനിയോരല്ലസ്തിതം ചേരും നിൻഗഭീരാസ്യ-
മിനിയും കാണാകട്ടേ കാണ്മുന്നിലെനിസ്തേനും!

VI

സുനങ്ങളുദ്യാനത്തിൽസ്തസ്തിതം പൊഴിയ്ക്കുന്നു
നൂനം തപസാനിദ്ധ്യത്തിൻ ദിവ്യമാം പ്രകാശത്തിൽ;
വാനത്തിലെണ്ണവിട്ട താരകളണിചേർന്നു
ഗാനമാധുരി പൊഴിച്ചീടുന്നു തപദൈവവാൽ;
ഉന്നമിഞ്ഞൊരിടത്തും പ്രപഞ്ചകുമത്തിനി-
ല്ലാനന്ദപ്രദായകം താവകാധീനം സർവ്വം!
മാനവസമുദായം ഭരിയ്ക്കും നീതിയ്ക്കടി-
സ്ഥാനമാം ഭവൽപ്പദം സന്തതം ജയിയ്ക്കുന്നു!

VII

അത്യന്തഗംഭീരമാം മഹസ്സേ വോന്തന്നെ
 നിത്യമെന്നാത്താവിനെസ്സദയം നയിച്ചാലും!
 പ്രത്യക്ഷം വിനയത്തിൽ വേരുന്നം ജ്ഞാനം, സർവ്വ-
 സ്തുത്യമാമാത്മത്യാഗം പൈശ്വന്യക്ഷോഭക്ഷമം,
 കൃത്യനിഷ്ഠയിൽലൈലര്യം, ന്യായനേദാധത്താലുണ്ടാം
 പ്രത്യയസ്ഥൈര്യമെന്നീ ശക്തികൾ കൂട്ടംവിധം
 സത്യത്തിൻ പ്രകാശത്തിൽത്താവകാശ്രിതനായി
 പ്രത്യഹം പ്രവണനാൽ വർത്തിസ്താരാഭേണമേ!

കാലത്തിനോട് *

I

കാലമേ! കരാളമാം ജീവിതപ്രലോഭനം—
ജാലത്തിൽ ജനങ്ങളെപ്പെടുത്തും കിരാതൻ നീ!
സ്ഥൂലമാം മനഃക്ലേശസീരത്താൽ മനുഷ്യന്റെ
ഫാലമാം കേദാരത്തിൽച്ചാലുഴം കൃഷ്ണൻ നീ!
നീലമാം കേശത്തിന്മേൽ വെള്ളി പൂശുവാൻ നല്ല—
ശീലമുള്ളൊരു കരകൗശലവിദഗ്ദ്ധൻ നീ!
മാലനല്ലമായ്ത്തട്ടി ക്ഷതമോറീടും ഹൃത്തിൽ—
ഞൈലലേപനംചെയ്യും വൈദ്യനും നീതാനല്ലോ!

II

പ്രേമകാസാരവാരിയെപ്പെടുത്തുവു—
ഭീമകാസരമാകെക്കലക്കയാൽ
രാജന്യകുലോദിതം സത്യമാം
വ്യോമമേതും പ്രതിഫലിക്കാതെയും,
തുമയേതുന്നോത്തമവിശ്വാസ—
വാർദ്ധക്യവില്ലശേഷവും മങ്ങിയുടേ,
കോമളാശാമലർവാടി വാടിയും
പോമളവിങ്കൽ നീതാനൊരാശ്രയം!

III

ഘോരാപവാദസത്താൽ, സ്പർശതാപം—
നാരായണവേരിന് വാട്ടമേല്ക്കുംവിയെ
ധാരാളസമ്മാനസാരാപ്പണക്കൊണ്ടു
നോരായ്ത്തഴസ്സുമോ സൗഹൃദപാദപം?
പാരാതശേഷവിഷാംശങ്ങളും നീങ്ങി—
യാരാൽപ്പഴയതിൻശക്തിയും ശോഭയും
വാരാന്തയരുവാൻ കാലമേ! നിത്യതാ—
വാരാശിവീചിയാം നീതാൻ തുണയ്ക്കണം!

* ബൈറൺ എന്ന ആംഗ്ലേയമഹാകവിയെ ഉപജീവിച്ചെഴുതിയത്.

IV

മോദമാനസ്യയക്കാർ ദുഷ്ടവാദമോ ഘോര-
 ഭേദകാശ്രുത്താൽസ്സാഹചേദനം ചെൽക്കുടവേ,
 സാദരം പ്രതീകാരഭേദതേ! ¹കാലപ്രിയ-
 സോദരീ! കേരക്കെൻമനോവേദനാനിവേദനം!
 പാരിക്ഷം പാപധൂമം ഘനമായതിരുൽനി-
 ന്നാരിലും വീഴും വിപത്തടിത്താം തവായുധം
 നേരിട്ടു ദുഷ്ടന്മാരിൽമാത്രമായ²പ്പതിപ്പിച്ചീ-
 പ്പാരിലെലുത്തുലാധാരിണീ! ജയിച്ചാലും!

¹ Nemesis.

ഗീതകം *

പാശ്ചാത്യഭാഷകളിൽ പ്രചാരപ്രാചുര്യം സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതും മലയാളത്തിൽ ഇതുവരെ നടപ്പിൽ വന്നിട്ടില്ലാത്തതുമായ ഒരു കവനസമ്പ്രദായമാണ് “സോണറ” അല്ലെങ്കിൽ “ഗീതകം.” ഇതു നമ്മുടെ ഭാഷയ്ക്ക് എത്രത്തോളം സ്വീകാര്യമായിരിക്കുമെന്ന് ഇനിയും കണ്ടറിയേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ഏതാണ്ട് ഈ രീതിയോടടുത്തുള്ള ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിന് അത്യാവശ്യമുണ്ടെന്ന് ഇന്ത്യയിലെ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ള ചില മലയാളകൃതികൾ വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ ലക്ഷണം തികഞ്ഞ “ഗീതകം”ങ്ങൾ മലയാളത്തിൽ ഇതുവരെ ആരും എഴുതിക്കണ്ടിട്ടില്ല. പാശ്ചാത്യരുടെ “സോണറ”കൾക്കുള്ള ലക്ഷണം മുഴുവനും അങ്ങനെയെന്ന പകർത്തുന്നതു മലയാളഭാഷയ്ക്ക് അനുയോജ്യമോ ആവാമോ അല്ലെന്നും വന്നേക്കാം. എന്നാൽ ആ ലക്ഷണങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്നു സ്പഷ്ടമായി ഗ്രഹിക്കുകയും അവയെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഏതാനും ഉത്തമകൃതികൾ രചിക്കുകയും ചെയ്തതിനുശേഷം, നല്ല വാസനാകവികൾ മലയാളഗീതകം എഴുതുകയും രൂപവൽക്കരിക്കേണ്ടതെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയായിരിക്കും അധികം സമീചീനമായിട്ടുള്ളത്. അതിനുവേണ്ടി, “സോണറ” എന്ന കവനസമ്പ്രദായത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെ ചുരുക്കത്തിൽ വിവരിക്കുകയും, സ്വരൂപജ്ഞാനത്തിനായിട്ടുമാത്രം ഏതാനും ഉദാഹരണങ്ങളെഴുതിച്ചേക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉദാഹരണങ്ങളെക്കുറിച്ചു തെറ്റിദ്ധാരണ കൂടാതിരിക്കുവാനായി ഒരു വാക്ക് ആദ്യമേ പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. “സോണറ”കളുടെ നിർജ്ജീവങ്ങളായ ‘മാതൃക’കൾമാത്രമാണ് ഈ ഉദാഹരണങ്ങൾ—വെറും ക്കാളങ്ങൾ, കേവലം കരുക്കൾ. ഇവയെ യഥാർത്ഥകവികൾ എടുത്തു പെരുമാറുമ്പോൾ സജീവങ്ങളായ നൂതനരമ്യസൃഷ്ടികളായിരിക്കും ഫലമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. കവിതയെന്തല്ല, കവനരീതിയെ മാത്രമാണ്, ഉദാഹരിക്കുവാനുദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു താൽപര്യം.

* ഒരു പുതിയ കവനസമ്പ്രദായം മലയാളത്തിൽ എത്രത്തോളം പ്രചാരണയോഗ്യമാണെന്നു ചിന്തയ്ക്കു വിഷയവിലേക്കിരിക്കുന്നതായ ഈ ലേഖനം 1109 മകരത്തിലെ സ കേ. സാ. പരിഷത്ത് ഔദ്യോഗികത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതാണ്.

അതിനാൽ താഴെ ചേർന്ന ഉദാഹരണങ്ങൾമാത്രം കണ്ടു “സോണറ” രീതിയെ ആരും വെറുക്കുകതന്നെ മുൻകൂട്ടി അപേക്ഷിച്ചു കൊള്ളുന്നു.

‘സോണറ’ എന്ന പാശ്ചാത്യപദത്തിന്റെയും ‘സ്വനം’ എന്ന സംസ്കൃതപദത്തിന്റെയും ധാതു ഒന്നുതന്നെയാണ്. ധാതുവർമ്മമനുസരിച്ചു ‘സോണറ’ ഗാനപ്രധാനമായിട്ടുള്ള ഒരു കവനരീതിയത്രേ. പതിനാറാം ശതവർഷത്തിൽ ഗാനപ്രധാനങ്ങളായ പലതരം ചില്ലറക്കൃതികളെ കുറിച്ചുപോന്നും സാങ്കേതികാർത്ഥത്തിലല്ലാതെ ഈ പേർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. സാങ്കേതികാർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾത്തന്നെയും ‘സോണറ’ എന്ന പദത്തിൽ ഗാനോചിതത്വം എന്ന ഗുണം അന്തർവിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതെല്ലാം ഓർത്തിട്ടാണ് ‘സോണറ’ എന്നതിനെ ‘ഗീതകം’ എന്നു തർജ്ജമ ചെയ്തത്. കൂടാതെ, മുക്തകം യുഗ്ഗകം വിശേഷകം കളകം എന്നും മറ്റുമുള്ള പദങ്ങളെ ഏതാണ്ട് അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നതുമാണല്ലോ ‘ഗീതകം’ എന്ന പദം. ഗാനം ചെയ്തുവീടുന്നതു ‘ഗീതകം’ എന്ന ശബ്ദാർത്ഥം, മൂലശബ്ദാർത്ഥത്തോട് ഏറ്റവും യോജിച്ചിരിക്കുന്നുമുണ്ട്.

ഒരു ഗീതകത്തിൽ പ്രായേണ ഒരൊറ്റ ആശയംമാത്രമേ ആവിഷ്കരിച്ചുവാൻ പാടുള്ളൂ. അതായതു കവിയുടെ ഹൃദയസമുദ്രത്തിലെ ഒരു വീചിത്രം—ഒരു വികാരവീചി. ഇതാണ് ഗീതകത്തിന്റെ ജീവൻ. ഒന്നിലധികം വികാരകല്ലോലങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ, തരംഗമാലാരീതിയിൽ ഗീതകപരമ്പര നിർമ്മിക്കാവുന്നതുമാണ്. പ്രസിദ്ധനാരായ മിക്ക പാശ്ചാത്യകവികളും ഇപ്രകാരം ഗീതകപരമ്പര രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനുശേഷം ഇംഗ്ലണ്ടുരാജ്യത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള കവിമുഖ്യന്മാരെല്ലാംതന്നെ ഗീതകങ്ങളോ ഗീതകപരമ്പരകളോ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളവരാണെന്നു പറയാം. ആശയകേന്ദ്രീകരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നിയമം അവരിലാതെ ഇതുവരെ ഉല്പംഘിച്ചിട്ടില്ല. ആശയത്തിന്റെ ഏകഭാവം എന്നതു ഗീതകത്തിലെ മൗലമാണ്.

ഗീതകത്തിലെ ചിന്താഗതിയ്ക്കും സമുദ്രത്തിലെ വീചിയ്ക്കും തമ്മിൽ വളരെ സാമ്യമുണ്ടെന്ന് ഓർക്കേണ്ടതാണ്. രണ്ടും പ്രശാന്തമായ നിലയിൽ ആരംഭിക്കുന്നു; പിന്നെ ക്രമേണ ക്ഷോഭം കൂടിക്കൂടിവന്നു മൂലസ്വാധീനത്തിലേക്കു; അനന്തരം ക്രമേണ

കുറഞ്ഞുകുറഞ്ഞു ഏറിയതുപോലെത്തന്നെ ഇറങ്ങി, പ്രശാന്തതയിൽ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു. ഈവിധം നോക്കുമ്പോൾ പഴയ മാതൃലാസരിച്ചുള്ള ഒരു ഗീതകത്തിൽ, ആരോഹമെന്നും അവരോഹമെന്നും രണ്ടു വിഭാഗങ്ങൾ തെളിഞ്ഞുകാണാം. അവയെ പ്രത്യക്ഷമാക്കത്തക്കവിധത്തിൽത്തന്നെയാണ് ഗീതകത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപവും സമഗ്രമാക്കുന്നത്. ലക്ഷണമൊത്ത ഒരു ഗീതകത്തിൽ, ആരോഹാവരോഹങ്ങളോടു ചേർന്നുകൊണ്ടു്, ഒരു പൂർവ്വാഗവും ഒരുത്തരഭാഗവും സ്പഷ്ടമായി വേർതിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു. ആകെയുള്ള പതിനാലുപാദങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെ എട്ടു ചേർന്നുള്ള 'ഓക്ടവ്' (Octave) പൂർവ്വാലവും, പിന്നത്തെ ആറു ചേർന്നുള്ള 'ഷിട്ക്വെറ്റ്' (Sestet) ഉത്തരാലുമാകുന്നു.

ഇവയെ കുറേക്കൂടി വിശദമാക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായ വിധത്തിലാണ് പ്രാസത്തിന്റെ പ്രയോഗം കാണപ്പെടുന്നത്. പഴയരീതിയിലുള്ള ഗീതകത്തിൽ 'ഓക്ടവ്'ത്തിൽ ആകെ രണ്ടു പ്രാസാക്ഷരങ്ങൾമാത്രം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടാണ് എട്ടു പാദങ്ങളേയും കൂട്ടിയിണക്കുന്നത്. ഒന്ന്, നാലു്, അഞ്ചു്, എട്ടു് എന്നീ പാദങ്ങളെ ഒരേ പ്രാസാക്ഷരംകൊണ്ടും; രണ്ടു്, മൂന്നു്, ആറു്, എഴു് എന്നിവയെ മറ്റൊന്നുകൊണ്ടും കൂട്ടി ഘടിപ്പിക്കുന്നു. അതായതു്, പ്രാസാക്ഷരങ്ങളെ 'ക' 'ച' എന്നീ ലിപികളാൽ കുറിക്കുന്നപക്ഷം, ഓക്ടവ്കത്തിലെ പ്രാസക്രമം കചചക, കചചക എന്നായിരിക്കും. ഉത്തരാലമായ ഷിട്ക്വെറ്റ്കത്തിൽ പ്രാസാക്ഷരങ്ങൾ രണ്ടോ മൂന്നോ ആകാം; പക്ഷെ ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു പാദങ്ങളെ ഒരൊറ്റ പ്രാസാക്ഷരംകൊണ്ടു കൂട്ടിപ്പിടിപ്പിക്കരുതെന്നായിരുന്നു മാതൃപ്രിയന്മാരുടെ നിശ്ചയം. ഇവയെഴുതിട്ടുള്ള 'ഗീതക'ങ്ങളിൽ ഒന്നിടവിട്ടിട്ടുള്ള പാദങ്ങളാണ് ഉത്തരാലത്തിൽ പ്രാസംകൊണ്ടു യോജിപ്പിയിട്ടുള്ളതു്. പ്രാസാക്ഷരങ്ങളെ 'ട' 'ത' 'പ' എന്നീ ലിപികളാൽ കുറിക്കുന്നപക്ഷം, ഷിട്ക്വെറ്റ്കത്തിലെ പ്രാസക്രമം ടതപ, ടതപ എന്നോ, ടതട, തടത എന്നോ, ടടത, ടടത എന്നോ ടതപ, പടത എന്നോ മറ്റോ ആകുമെന്നു സാരം.

ആശയത്തിന്റെ ഏകഭാവമനുസരിച്ചു, ഗീതകം ദൃഢബന്ധമായ കൃതിയായിരിക്കേണ്ടെന്നു നിബന്ധിച്ചു. ആയതിനെ ആകൃതിയിൽത്തന്നെ പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്നതാണ് പ്രാസഘടന. ഒരു വിധത്തിലും പ്രാസഘടനയില്ലാതെ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഗീതകത്തിന് ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രതിഷ്ഠ ലഭിക്കുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യ

മുന്തികളായ ആംഗ്ലേയകവിശ്രേഷ്ഠന്മാരും ഗീതകപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഏതെങ്കിലുമൊരു തരത്തിലുള്ള പ്രാസക്രമത്തെ മാനിക്കുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അതിനാൽ കേവലം പ്രാസരഹിതമായ ഗീതകം ലക്ഷണത്തിനോ പൂർവ്വചരിത്രത്തിനോ ഒത്തതായിരിയ്ക്കയില്ല. എന്നാൽ നമ്മുടെ കിളിപ്പാട്ടുകളിലും “ഗാഥ”കളിലും കാണുന്നതുപോലെ പ്രാസഘടിതങ്ങളായ ഇരട്ടപ്പാദങ്ങൾ (ഇരുകിടം) വേറെ വേറെ മുറിഞ്ഞു വീഴുന്നതായാൽ പതിനാലു പാദങ്ങൾ ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരറപ്പുദ്യത്തിലെ ആശയൈക്യത്തെ സ്പഷ്ടമാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ബന്ധദാർഢ്യം ഗീതകത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപരൂപംകൊണ്ടുതന്നെ സ്പഷ്ടമാകുമെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. അതേസമയംതന്നെ, മാമുലനസരിച്ചുള്ള പ്രാസഘടന പലക്കും വളരെ കൃത്രിമമായിത്തോന്നുന്നതായാൽ അതിലൊട്ടുതുമില്ലതാനും. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഭാഷയ്ക്കു യോജിച്ചവിധം ഭേദഗതികൾ ചെയ്യേണ്ട ഭാരം വായനകൊണ്ടു തെളിഞ്ഞ വാസനയോടുകൂടിയ മഹാകവികൾക്കു വിട്ടുകൊടുക്കാനോ നിവൃത്തിയുള്ളു.

പതിനാലു പാദത്തിൽ കൂടുതലോ കുറവോ ആയിട്ടുള്ള ഗീതകത്തിനും സാഹിത്യത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിക്കുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. മലയാളത്തിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ വരികൾ കൂടുകയോ കുറയുകയോ ചെയ്തുകൊണ്ടു വലിയ പ്രയോജനമുണ്ടാകുമോ?

വൃത്തത്തെസ്സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം, ഇംഗ്ലീഷിലെ ക്രമം നമുക്കു സ്വീകാര്യമായിരിയ്ക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇംഗ്ലീഷുഗീതകത്തിൽ, ഓരോ പാദം അയ്യഞ്ചു ഗണം (വെപ്പും എട്ടുപ്പും) ചേർന്നും, ഓരോ ഗണം ഈരണ്ടു അക്ഷരങ്ങൾ (ആദ്യം ലഘു പിന്നെ ഗുരു എന്നീ ക്രമത്തിൽ) ചേർന്നതാണ്. ഏകദേശം,

$$\begin{array}{ccccccc} \text{പ} & \text{—} & \text{പ} & \text{—} & \text{പ} & \text{—} & \text{പ} & \text{—} \\ \text{ഇ} & \text{രി} & \text{ക്ക} & \text{യോ} & \text{മ} & \text{രി} & \text{ക്ക} & \text{യോ} & \text{സു} & \text{ഖം} \end{array}$$

എന്ന മട്ടിലാണ് ഓരോ പാദവും. ഇതിനെക്കാൾ മലയാളകവിതയ്ക്കു കൂടുതൽ യോജിപ്പുള്ള വൃത്തങ്ങൾ വേറെ പലതുമുണ്ടെന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. കേകതന്നെ ഒരദാഹരണമല്ലേ?

അന്ത്യാക്ഷരപ്രാസമാണ് ഇംഗ്ലീഷുകവനത്തിലെ നിയമം; എന്നാൽ അതു മലയാളകവിതയ്ക്കിണമെന്നോ എന്നു സംശയമാണ്. പ്രഥമാക്ഷരമോ ദ്വിതീയാക്ഷരമോ (പഴയ “എതുക്”യും “മോന”യുതന്നെ) ആയിരിക്കും ഭാഷാകവനത്തിന് അധികം യോജിയ്ക്കുക എന്നു തോന്നുന്നുണ്ട്.

വൃത്തം, പ്രാസം, പാദസംഖ്യ മുതലായ ഞാഹ്യാപാധികളെ ആശയാനുഷ്ഠാനമായവിധം നിശ്ചയിക്കുന്നതു യഥാർത്ഥ കവികളുടെ കൃത്യമാണെന്നുള്ള തത്ത്വം ഇവിടെ വീണ്ടും സ്മൃതവ്യമായിരിക്കുന്നു.

മുൻവിവരിച്ചപ്രകാരം മാതൃലാസരിച്ച ഗീതകത്തിന്റെ സമ്പ്രദായം കാണിക്കുവാനായി ചില മാതൃകകൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു. ഇതിൽ ആദ്യത്തേതു സ്വതന്ത്രകൃതിയും, രണ്ടാമത്തേതു വേഡ്സ്വത്ത് എന്ന ആംഗ്ലേയമാനാകവിയുടെ ഒരു പ്രസിദ്ധഗീതകത്തിന്റെ അനുപാതജമയുമാണ്:—

ഭ ജ ന ഞ

ജീവിതപ്പങ്കാവില്ലെപ്പക്കുളാലാരേ നിത്യ—
മാരാധിപ്പതിനു ഞാനാവേശം കൊണ്ടിടുന്നു;
ആരാണെന്നുറക്കോവിലിൽക്കുടികൊണ്ടെന്റെ ജന—
മീവിധത്തിലേങ്കിലും സഫലീകരിക്കുന്നു;

ഭാവിയാം മരുഭൂവിലാരെനിക്കാരാലോരോ
വാരാളും പത്മാകരം കാണിച്ചുതന്നിടുന്നു;
സ്വരാജ്യപ്രഭാവമിപ്പാരിൽത്താനണയ്ക്കുമു—
ദ്ദേവിയോടേകീഭാവം കേവലം കൈവന്നാവൂ!

പ്രാണനായികേ! ദേവീ! പ്രേമത്താൽ മധുരീതം
മാമകാത്മാവാം ശുദ്ധനൈവേദ്യം ഗൃഹിക്ക നീ!
ചേണയ്ക്കും തവാകാരമേവ മേ ശ്രവതാര—
മീ മഹീനൈകാന്തമാഗ്ദർശകം പരം!
പ്രീണനം ദേവീയമേവ മേ സാക്ഷാൽ മോക്ഷം!
രാമണീയകസാരസർവ്വസ്വഭണ്ഡാരമേ!

ലണ്ടൻനഗരത്തിലെ ഉഷാലോകം

[ഇറാലിയൻഭാഷാസങ്കേതങ്ങളനുസരിച്ചുള്ള ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം തികഞ്ഞ ഒരു ഇംഗ്ലീഷുസോണററിന്റെ നേർതജ്ജമ. 1802 സപ്തമ്പർ 3-ാംനു- പ്രഭാതത്തിൽ വേർഡ്സ്വത്ത് മഹാകവി വെസ്റ്റ് മിൻസ്റ്റർ പാലത്തിന്മേൽനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ കണ്ടതായ ലണ്ടൻനഗരമാണ് ഇതിൽ വസ്തിയുൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ആശയഗതിയും ആകൃതിയും പ്രാസക്രമവും രചനയുമെല്ലാം മൂലത്തിലേതുപോലെതന്നെയൊക്കിട്ടുള്ളതിനാൽ മലയാളത്തിൽ ഈ ഗീതകത്തിന് ഒരു വൈജാത്യം തോന്നിയാലത്തുതരില്ല. വിരാമങ്ങളും സാമാന്യേന മൂലകൃതിയിലെപ്പോലെതന്നെയാണ് ഇതിൽ കാണുക. ഉഷാകാലത്തിലെ ആലോകം വസ്തിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ഗീതകത്തിന് “ഉഷാലോകം” എന്ന പേർ കൊടുത്തിരിയ്ക്കുന്നതുമായും പുതിയതാണ്. അന്ത്യാക്ഷരപ്രാസത്തിനുപകരം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിന്റെ ക്രമം abba, abba; edc dcd എന്നാണ്. രിമമരി—രിമമരി—ണ്ടിണ്ടി—ന്ദണ്ടിന്ദ.]

പാരിലില്ലിതിനേക്കാളുകേറിയതൊന്നും:

ഈമട്ടിലുള്ളിൽത്തട്ടും കാഴ്ച കണ്ടിളകാതേ

പോമവൻ തീച്ചയായും മന്ദചേതനൻതന്നേ:

വാരിളംപ്രഭാതത്തിൻപ്രഭയിപ്പരിയൊരു

നേരിയ ദുക്തലംപോൽ ധരിപ്പു; നിശ്ശബ്ദമായ്

യാമഗോപുരപോതക്ഷേത്രശാലകൾ വീത—

യുജമാമാകാശത്തിൽത്തെളിഞ്ഞു കിടക്കുന്നു

ഭൂരിശോഭയാ വാനം വയലും കാണോളവും!

പണ്ടിതിൽപ്പരം ഭംഗ്യാ പാരിനെ പ്രഭാകരൻ

സുന്ദരാഭയിലാറാടിയില്ല; പ്രശാന്തിയോ

കണ്ടിട്ടില്ലറിഞ്ഞിട്ടില്ലിയയുമഗായായ്!

മന്ദമായ് സ്വച്ഛന്ദമായ് പ്പഴയുണ്ടിഴയുന്നു:

മിണ്ടിടാതുണ്ടെന്നു വീടുകൾപോലും, ഹാ! നി—

പ്പന്ദമായ് കിടക്കുന്നു നൂറമാശ്ശുതചിത്തം!

ആശയത്തിന്റെ ഗതി, പ്രാസഘടന, വിരാമക്രമം എന്നുതടങ്ങിയ എല്ലാ അംഗങ്ങളിലും ഈ തജ്ജമ മൂലത്തോട് ഏറവും അടുത്തിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു, മാമൂലനസരിച്ച് ഇംഗ്ലീഷിൽ വേഡ്സ്വത്ത് മഹാകവി എഴുതിട്ടുള്ള ഗീതകങ്ങളുടെ രീതി മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഇത് ഉപകരിയ്ക്കുമെന്നു കരുതുന്നു.

ഗീതകം എന്ന കവനരീതി ആദ്യമായി ആവിർവിചിച്ചതു പതിനാലാം ശതകത്തിൽ ഇറ്റലിരാജ്യത്തിലാണ്. ഇറ്റലിയിലെ ഗീതകങ്ങളുടെ ലക്ഷണങ്ങളെയാണ് ഇതുവരെ നാം വിവരിയ്ക്കുകയും ഉദാഹരിയ്ക്കുകയും ചെയ്തവാൻ ശ്രമിച്ചത്. പ്രാപ്തമാകുക പിടിച്ചു ഇംഗ്ലീഷിൽ അസംഖ്യം കവികൾ ഗീതകങ്ങളെഴുതിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രചരിഷ്കവാൻ തുടങ്ങിയതോടുകൂടി, ഗീതകത്തിലെ ആശയവികാസക്രമത്തിനും പ്രാസഘടനയ്ക്കും മറ്റും ഗണ്യങ്ങളായ ചില മാറ്റങ്ങൾ വന്നുവേണം. അങ്ങനെ മാമുലനസരിച്ചുള്ള ഗീതകങ്ങളോടൊപ്പം ഇംഗ്ലീഷിൽ ഒരു നൂതനസമ്പ്രദായത്തിലുള്ള ഗീതകങ്ങളും വളർന്നുവന്നു. അഷ്ടകത്തിൽ രണ്ടിലധികം പ്രാസാക്ഷരങ്ങൾ ചെലുത്തുവാൻ വിരോധമില്ലെന്നായി; ഷിഷ്കത്തിന്റെ അന്ത്യപാദങ്ങൾ രണ്ടും തമ്മിൽ ഒരേ പ്രാസാക്ഷരത്താൽ കൂട്ടിച്ചേർക്കാനെന്നുമായി. ബാഹ്യാകൃതിയിലുള്ള ഈ ഭേദഗതി ആന്തരമായ ആശയഗതിയുടെ വ്യത്യാസത്തെ കുറിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഗീതകത്തിലെ ജീവനായ ആശയം കേറിക്കേറി മൂലന്യാവസ്ഥയിലേത്തുന്നത് ഒടുവിലത്തെ ഈരടിയിലാണ്, എട്ടാമത്തെ പാദത്തിലല്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് പ്രാസഘടനമായ അന്ത്യപാദപയത്തിൽ ഈ 'കൂട്ടിത്തട്ട്' കാണുന്നതും. അവിടെ ആശയത്തിന്റെ വികാസം പരിപൂർണ്ണമാകയും, പ്രാസത്താൽ അടിച്ചുറപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഈ രീതിയിൽ പ്രാസക്രമം രണ്ടു തരത്തിലാകാം:—
 (1) കചകച; ചടചട; ടതടത; പപ എന്നിങ്ങനെ ഒരു ക്രമം, അതായത് ഒന്നിടവിട്ട പാദങ്ങൾതമ്മിൽ പ്രാസപ്പെടുത്തുമുള്ള മൂന്നു 'ചതുഷ്ഠാത്തകം' പ്രാസഘടനമായ ഒരീരടിയിൽ ചെന്നുവസാനിക്കുകയും ആ ചതുഷ്ഠാത്തകത്തോരോന്നു മുമ്പും പിമ്പുമുള്ളവയോടു പ്രാസംകൊണ്ടു പരസ്പരബദ്ധമായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതു സ്റ്റെൻസർമഹാകവിഷ വിശേഷിച്ചും പരമമായ ഒരു രീതിയായിരുന്നു. ഉദാഹരണം:—

രണ്ടു ശബ്ദങ്ങൾ

“കൈരളീകേദാരത്തിൽ പ്രയത്നിച്ചെന്തിനേവം
കൈവശമുള്ള കാത്രം കാലവും ക്ഷയ്യന്തേ?
പേരങ്ങ നോടൻ മഹാപ്രയാസം; പ്രോത്സാഹനം
കേവലം ശൂന്യം; പുച്ഛകാരുണ്യം ധാരാളമായ്;

ഈവണ്ണം കഴങ്ങുമ്പോഴുസ്മയാവിഷധര-
ന്മാരുണ്ടിഴഞ്ഞെത്തിക്കൊത്തുവാൻ നോക്കീടന്തേ!
പാവമേ! പിന്നിരിഞ്ഞുപോവതേ നല്ലനിന-
ക്കാരുണ്ടാകയില്ലാ വീഴുമ്പോൾ താങ്ങീടുവാൻ!”

“നേതാനിപ്പറഞ്ഞതൊക്കെയുമെന്നാകിലും
നീ മറക്കൊല്ലാ മറ്റും ചിത്രത്തിൻ മറുവശം;
ഭീരുത്വം വെടിഞ്ഞാലും! പാറമേൽ പാറു ചെന്നു
ഭീമമായ് കൊത്തിയെന്നാലായതിന്നെന്തു പറ്റും?”

അമ്മയെശ്ശശ്രീഷിക്ക! നഷ്ടങ്ങൾ കൂട്ടാക്കേണ്ടാ!
നന്മകൾ താനേ വരും; കാലം നിൻവില കൂടും!”

ഇതുപോലെതന്നെ, പരസ്പരം പ്രാസംകൊണ്ടു കൂട്ടിയിണക്കു
പ്പെടാതെ, നന്നാലു പാടങ്ങളായി മുറിഞ്ഞുവീഴുന്ന മൂന്നു ഭാഗ
ങ്ങളും പ്രാസംലഭിച്ചതായ ഒരു ഊരടിയും ചേർന്നാൽ ഷേക്സ്പീ
യർമഹാകവിയുടെ ഗീതകപ്രസ്ഥാനമാകുന്നു. ഇതിൽ പ്രാസം
കൊണ്ടുള്ള ദൃശ്യമായ ‘കൂട്ടിപ്പിടുത്തം’ ഇല്ലെങ്കിലും, ആശയഗതി
അനുസ്മരമാണെന്നുള്ള വാസ്തവം വിസ്മയിപ്പിച്ചുപോകരുത്.

നായികയോട്

[ഷേക്സ്പിയർമഹാകവിയുടെ സ്വതന്ത്രമാതൃകയാണ് താഴെ കാണിയ്ക്കുന്നത്. ഇതും ഒരു നേർതർജ്ജമയാണ്. അന്ത്യപ്രാസം കണക്കാക്കാതെ, ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസംമാത്രം നോക്കുക:— abab, cdcd, efef, ggg. ഏതു; വദിവദി: നിത്യനിത്യ, ററററ]

നൂറു കുററങ്ങും നിന്നിൽക്കാണുന്നോരെന്റെ നേതും
ഏതുമെൻപ്രിയേ! നിന്നെക്കാമിഷ്ടന്നില്ലിക്കാലും;
കൂററ നിന്നെക്കുറിച്ചെൻമനസ്സാണുമാത്രം
കൊതുക്കം തേടിടുന്നു നിർഭ്രമലോലം;

താവകാലാപത്തിലും സ്പർശത്തിലും ഗാഢം
മോദിഷ്ടന്നില്ലെൻ കാലം തപാമിന്നേതും പിന്നേ,
കേവലം നിന്നോടൊത്തു രമിച്ചിടുവാൻ ഗുഢം
വേദിഷ്ടന്നില്ലെൻ നാസാജിഹ്വകളൊട്ടുതന്നേ!

എന്നിട്ടും പഞ്ചേന്ദ്രിയാതീതമെൻ മൂഢസ്വപാന്നം
ഭൃത്യനായിരിഷ്ടന്നു മാനിനി! തവധീനം!
നിന്നിൽത്താനൊതുങ്ങുമി മാനുഷാകാരം ശാന്തം
നിത്യം നീയടിമയായ് നിന്തുന്നിതല്ലോ നൂനം!

മുറുമെന്നുടെ ലാഭം പാക്കിലിശ്ശാപമൊന്നേ:—
തെറുചെയ്തിപ്പോരത്തന്നേ ശിക്ഷിച്ചിടുന്നിതെന്നേ!

ഇതിലെ പാദവിഭജനക്രമവും, പ്രാസഘടനയും മറ്റും ഷേക്സ്പിയർമഹാകവിയുടെ മൂലഗീതകത്തിലേതുതന്നെയാണ്; ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസംമാത്രം കൂട്ടതലായിട്ടുണ്ട്. ഷേക്സ്പിയർപ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഗീതകത്തിൽ കവി തന്റെ ഗൗതി മുഴുവൻ എടുത്തിടുന്നത് ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു പാദങ്ങളിലാണെന്നു തോന്നും. അവിടെയാകട്ടെ, ആശയങ്ങളെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു 'വാരിപ്പിടുത്ത'മോ, 'കൂട്ടിത്തട്ടോ' സാധാരണമായി കാണാവുന്നതാണ്. ഗീതകത്തിന്റെ മൗഢവും അവിടെയാണ് കിടക്കുന്നത്. 'മേള'ത്തിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ള 'കൂട്ടവെടി'പോലെയാണ് ആ ഭാഗത്തെക്കുറിച്ചുണ്ടാകുന്ന ഒരു പ്രതീതിവിശേഷമെന്നു പറയാം.

ഗീതകുണ്ടലിൽ ഏതുവിഷയത്തെപ്പറ്റിയും പ്രതിപാദിക്കുവാൻ വിരോധമില്ല. പക്ഷേ, ഓരോ ഗീതകുണ്ടലിലും സ്ഥായിയായ ഒരു രസമുണ്ടായിരിക്കണം. ഇതിനെ പോഷിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ഉത്തമകാവ്യലക്ഷണങ്ങളൊന്നും വിസ്തരിച്ചുപോകരുമരുത്.

ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനം മേൽമേൽ അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുവരുന്ന ഇക്കാലത്തു മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ ഗീതകുസമ്പ്രദായം കവികളെ ആകർഷിക്കുമെന്നുതന്നെയാണ് കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ മലയാളഗീതകുണ്ടലിൽ, ഏതു വൃത്തമാണ് സ്വീകാര്യതയായിട്ടുള്ളത്, എത്ര പാദംവീതം വേണം, പ്രാസം പ്രയോഗിക്കുന്നത് എന്തു ക്രമത്തിലായിരിക്കണം, ബന്ധദാർഢ്യം സമ്പാദിക്കുന്നതോടുകൂടിത്തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യഹാനികരമായ കൃത്രിമതപം കടന്നുകൂടാതിരിക്കുവാൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്താണ് എന്നും മറ്റുമുള്ള സംഗതികളെക്കുറിച്ചു പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി തീർപ്പു കല്പിക്കേണ്ട ചുമതല മഹാകവികളിൽ അർപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പിൻവാങ്ങുവാനേ തൽക്കാലം നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

കലാവിലാസിനിയോട്

[പാശ്ചാത്യവും പൗരസ്ത്യവുമായ പ്രസിദ്ധകാവ്യമീമാംസാസിദ്ധാന്തങ്ങളെ സംഗ്രഹിച്ചെഴുതിയ ഒരു ഗീതകം.]

ലോകത്തിൻ സ്വരൂപത്തെ പ്രതിബിംബിച്ചു മറു-
മാകുന്തിച്ചീടും നല്ലോരാദൾ വഹിച്ചു നീ
നാകസൗഖ്യത്തെപ്പാരിൽപ്പകുത്തിട്ടുവാൻ പറും-
പാകത്തിൽ പ്രശോഭിച്ചു സൽക്കലാവിലാസിനീ!

നീതയല്ലൊന്നാലും നീ, യെന്നാലും ലോകം നൂനം
നീതന്നേ നയിക്കുന്നു വേലയെശ്ശശിപോലേ;
ആതങ്കമറിഞ്ഞീടാതെത്രപേരുമുൾത്തൊന്നം
പ്രീതരാകുന്നു ഭവൽപ്രസംഗാവേശത്താലേ!

സ്വാതന്ത്ര്യം കെടുത്തിടും ദുഷ്ടഭൂതത്തിൻ കെട്ടിൽ
ജാതസംഭ്രമം പെട്ടു വാടാതേ നിരന്തരം
നൂതനാശയങ്ങളാൽച്ചൈതന്യം കൂടുംമട്ടിൽ
സ്തീതസൗഭാഗ്യം കിഴുപ്പിക്ക മേ ഏന്തരം!

കേവലം രസാത്മകം രാമണീയകം സത്യം
താവകം ബ്രഹ്മാനന്ദദായകം ജീയാനീത്യം!

[മറു സ്വതന്ത്രഗീതകുടുംബം]

ഉൽക്കഷേപം

ആനയെപ്പണ്ടു കണ്ടോരന്ധരെപ്പോലെ പൃഥ്വീ
പോരടിക്കുന്നു മതദ്രാണന്മാർ പരസ്പരം;
വാരഞ്ചും സമുദായക്കുളഞ്ഞെക്കലക്കിട്ടു
നൂനമപ്പുരുക്കൾക്കേകുന്നു “നോതാക്കന്മാർ”;

സ്ഥാനത്തു മസ്ഥാനത്തും ജാതിയാം വാൾ കടത്തി-
സ്സാരജ്ഞന്മാരെപ്പോലും സാക്ഷികൾ പിളർക്കുന്നു;
സ്വൈരമുൾക്കൊണ്ടു തേടും മാനുരത്തൊഴുതാൻ “മാന-
ദ്രീന”ക്കാരടുത്തുനിന്നടി ചാറ്റുന്നു സദാ!

ഏവമിത്തരൂപന്മാരിക്കാലം രാജ്യലക്ഷ്മീ-
ശേഖരത്തിന്നടിവാരം നിർഭയം തുരക്കവേ,
സൗഖ്യവണ്ണപ്പച്ചാൽപ്പറമ്പു മോടി കൂട്ടുവാൻ ചിലർ
മോഹമേന്തുന്തു, കെട്ടിക്കേറുന്നു മെന്തേൽ മധാ!

കേവലം സത്യത്തിന്തേൽ വേരുറച്ചുള്ള ശുദ്ധ-
സ്നേഹമൊന്നില്ലെന്നാകിൽ മറെറല്ലാം മാറിത്തുറന്നു!

പ്രാർത്ഥന

ലോകാധിപൻതന്നോടേതാനും വിശേഷിച്ചു-
ഉളാകാംക്ഷാനിവേദനം സൂക്ഷിച്ചുവേണം ചെയ്യാൻ;
ഏകാഗ്രശ്രദ്ധാപൂർവ്വമേതാനമർത്ഥിച്ചെന്നാ-
ലേകാനും മതിദേവൻ—തൽഫലമാരു കണ്ടു!

തൊട്ടതൊക്കെയും പൊന്നായ്ത്തീരുവാൻ വരും വാങ്ങി-
പ്പൊട്ടനാമൊരു റൂപൻ പട്ടിണി കിടന്നിലേ?
കിട്ടണമെന്നങ്ങേറേ പ്രാർത്ഥിച്ചുകിട്ടും വസ്തു
പെട്ടന്നു ഭാവം മാറിക്കൊത്തിയാൽ കഷ്ടമല്ലേ?

ഏതുതാൻ ഹിതം നമുക്കേതുതാനഹിതമെ-
ന്നോതുവാൻ കഴികയില്ലെന്നു കാണുതിൽനിന്നും;
“പാതു ലാം സർവ്വാധിപൻ” എന്നുമാത്രമായ്ച്ചൊല്ലാം;
ഹേതുവില്ലല്ലോ പിന്നെ, പ്രശ്നാത്താപത്തിന്നൊട്ടും!

ഒന്നുമേ പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ തോന്നുന്നില്ലെന്നിരിക്കിലോ;
തന്നുമേ പ്രാർത്ഥിച്ചതെന്നാകിൽ ഞാനെന്തു ചെയ്യും?

നിസ്സഹായത

[ഇററലിയൻമാരുകയും ഷേകസ്പിയർമാരുകയും കൂടിയസ്വതന്ത്രഗീതകം]

ഓരോരോ വരങ്ങൾക്കായത്മികം വരുന്നേരം
നേരോടെൻ നിലയോത്തിട്ടില്ലെന്നിരിക്കിലോ!
മാനുഷരെന്നിൽച്ചേക്കും സ്നേഹംതാനൊരു ഭാരം;
“താനുണ്ണാത്തേവരുണ്ടോ വരമേകുന്നു” നൂനം?

പരസങ്കടം കണ്ടാലലിയുംവിയം ദീനം
കരളൊന്നെന്നിൽച്ചേർത്താനീശനെന്നതിൻ സാരം?
സരളഹൃത്തന്ത്രിയെ പ്രപഞ്ചോക്തൃത്വം
തരളമാക്കീടുന്നിതെപ്പോഴും നിരാധാരം!

ഒന്നുകിൽ വെറും കല്പായ്ത്തിക്കട്ടേ മമ മനം;
തന്നുകൊള്ളട്ടേ ദേവനല്ലെങ്കിൽ വരവിലും!
എന്നുചിന്തയുണ്ടാകാ, നമുക്കോ ക്ലേശം ഘനം;
നന്മ നന്നിഹലോകം വ്യാമോഹദാഹാകലം!

ഇച്ഛപോലുപകാരം ചെയ്യുവാനൊക്കും പദം
സ്വച്ഛമെന്നിങ്ങു കൈവന്നീടാവൂ ശുഭാസ്സഭം!

പുണ്യസംസ്കാരം

[ഇംഗ്ലീഷ് രീതിയനുസരിച്ചെഴുതിയ സ്വതന്ത്രഗീതകം]

ദൈവികം മൃഗീയമെന്നീവിധം രണ്ടു ലോകം
ഭൂവിതിൽത്തന്നേ കാണാമത്യച്ചന്ദ്രചന്ദ്രാലയം;
ജീവിതം നയിക്കുന്ന രണ്ടിനം മധ്യത്തിൽ
മേവിത്താൻ സാമാന്യമായ് മാനവസമുദായം.

ത്യാഗമാണതിലൊന്നിൻ പ്രാണമാരുതനെന്നാൽ,
ഭോഗമാണപരത്തിൻ ചൈതന്യവർണ്ണസ്വപ്നം;
സാഗരമൊന്നെന്നാകിൽ, കാസാരമന്യം നൂനം,
യോഗമുണ്ടല്ലാവർക്കും രണ്ടിലും മുങ്ങീടുവാൻ.

കോമളമനോരാജ്യറാണിയാം കലയൊന്നിൽ,
ഭീമഭൗതികരാജ്യപ്രഭുവാം ശാസ്ത്രമൊന്നിൽ,
ക്ഷേമത്തെപ്പലത്തുവാൻ ഭിന്നിച്ചും സ്വലിച്ചുമി-
ങ്ങാമളവുഴുന്നു; ക്ഷയിച്ചീടുന്നു രണ്ടും!

ചേരണം രണ്ടും തമ്മിൽ മത്തുലോകോൽക്കഷാൽമം,
പൌരസ്ത്യപാശ്ചാത്യോത്ഥനസംസ്കാരയോഗപോലേ!

സ്വഗതാഖ്യാനം *

ഇംഗ്ലീഷിൽ “മോണോലോഗ്” എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തെയാണ് ഇവിടെ സ്വഗതാഖ്യാനം എന്ന പദംകൊണ്ടു വിവക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇതിനു നാടകത്തിലെ സ്വഗതം (ആത്മഗതം) എന്ന അംഗത്തിനോട് ഒരു വിധത്തിൽ സാമ്യമുണ്ടെങ്കിലും, ഒരു ശ്രോതാവിനെ (അല്ലെങ്കിൽ പല ശ്രോതാക്കളെ) അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് ആഖ്യാനം നടത്തുന്ന രൂപത്തിലാകയാൽ, കേവലസ്വഗതത്തിൽനിന്നു വ്യത്യാസമുണ്ട്. ഭാണത്തിലെ നടനാണ് സ്വഗതാഖ്യാനത്തിലെ നായകനോട് ആശയാവിഷ്ണുണപ്രകാരത്തെസ്സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം അടുത്തുനില്ക്കുന്നത്. പക്ഷെ, ഭാണത്തിനും പ്രവൃത്തവണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിനും തമ്മിലുള്ള അന്തരം പ്രത്യക്ഷമാണല്ലോ.

വക്താവിന്റെ ജീവിതത്തിലെ മൗനമായ ഏതെങ്കിലുമൊരു സൗഭാഷ്യത്തിലൂടെയോ, തന്റെ ഭൂതകാലങ്ങളെ പരാമർശിക്കുന്നതിലോ, ആശയം സ്വയം ചെയ്യുന്ന ആത്മവിവരണമാണ് സ്വഗതാഖ്യാനങ്ങളിൽ പ്രായേണ കാണുന്നത്. അങ്ങനെ ഓരോ സൗഭാഷ്യത്തിനേൽ ഉന്നിനില്ക്കുന്ന ഓരോ ജീവിതസംഗ്രഹം, നാടകീയമായ വൈചിത്ര്യത്തോടുകൂടി, ഓരോ സ്വഗതാഖ്യാന

* കുറിപ്പ്: 1941 ഒക്ടോബർ 19-ാംനാളിലെ “മാതൃഭൂമി” ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ 22-ാംപേജിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു ലഘുതലാളം കാണുന്നു: “ഇംഗ്ലീഷിലും മലയാളത്തിലും അഗാധമായ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള കവികൾ, മാതൃമല്ല മഹാകവികൾപോലും കേരളത്തിലുള്ള സ്ഥിതിയ്ക്ക് അവർ (വിവർത്തനത്തിനു) ഐശ്വര്യത്തിന്റെ സമീപിക്കാത്തത് ആ മഹാപുരുഷന്റെ ദിവ്യസന്നിധിയിലേയ്ക്കു ചെന്നാൽ ആ കാൽവിരൽത്തുമ്പുപോലും സ്റ്റാപ് ക്കവാൻ അവർക്ക് സാധിക്കില്ലായെന്നാണ്.”

ഈ വാചകം കണ്ടതിനുശേഷം, ഐശ്വര്യത്തിന്റെ കൃതികളിൽവെച്ച് അത്യന്തമമായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള Andrea Del Sarto വിന്റെ വിവർത്തനം പുറത്തെടുക്കുന്നതു സ്വല്പം കൈവിറയലോടുകൂടിത്തന്നെയാണ്; എന്നാൽ ഇന്ത്യയിലെ എറണാകുളത്തു സമാപിതമായിട്ടുള്ള “സാഹിത്യസമിതി”യുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് ഇതു ചെയ്യേണ്ടതായും വന്നു.

ദേവന്മാർ കാലെടുത്തുവെക്കുവാൻ പെടിച്ചിടം—
മാവക സ്ഥലങ്ങളിൽ മുസന്മാർ പാഞ്ഞുകേൾ.”
എന്നുമാത്രമാണ് ഒരു സമാധാനമുള്ളത്.

ത്തിൽ കവി നമുക്കു നൽകുന്നു. സംഭാഷണം പ്രാസംഗം ആത്മഗതം യുക്തിവാദം സ്മരണം കഥനം വർണ്ണനം ആധ്യാനം മുതലായി പല അംഗങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഇതെല്ലാം വക്താവിന്റെ ആത്മാവിനുണ്ടാകുന്ന വികാരങ്ങളുടെ പ്രതിഫലനം മാത്രമായിരിക്കണം. തന്റെ ഉള്ളിൽ അലതല്ലുന്ന സ്തോഭങ്ങളെയും ചിന്തകളെയും ആയാതെ സ്വയം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു എന്നു സാരം. അങ്ങനെ ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വഭാവത്തെ, അഥവാ മാനസിക സ്ഥിതിഗതികളെ, വിശകലനംചെയ്തു കാണിക്കുന്ന സ്വഗതാഖ്യാനത്തിൽ കലാപരമായോ ധർമ്മപരമായോ തത്ത്വപരമായോ ഉള്ള ഒരാശയധാര പശ്ചാത്തലമായി പ്രശോഭിക്കുന്നതും ശ്രദ്ധേയമാകുന്നു. അതിലെ വക്താവും കവിയും ആത്മഗതാനുഭൂതിയിലെപ്പോലെ ഒരാളല്ല. എന്നുവരികിലും വക്താവുമായി ഭാവനാഖ്യാപാരത്താൽ ഐക്യം പ്രാപിക്കുന്ന കവിയുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും ധാരാളം ബഹിഷ്കരിച്ചേക്കാം. വക്താവ് ഒന്നുകിൽ ഒരു ചരിത്രപുരുഷനോ, അല്ലെങ്കിൽ കേവലം കവിസൃഷ്ടിയോ ആകാം.

ഈ ലക്ഷണങ്ങളോടുകൂടിയ കാവ്യശാഖയിൽ പല ആംഗ്യേയകവികളും കൈവെച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അവരിൽ പ്രാമാണികപദവി അർഹിക്കുന്നതു പത്തൊമ്പതാം ശതവർഷത്തിലെ കവിസമ്രാട്ടായ ബ്രൗണിങ്ങ് എന്ന മഹാൻതന്നെയാണ്. സ്വഗതാഖ്യാനത്തിന്റെ നാനാരുപഭേദങ്ങളെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളിൽ കാണാം. അവയിൽവെച്ചു പ്രഥമസ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള കൃതിയാണ് ഇവിടെ വിവർത്തനത്തിനു വിഷയം വേിച്ചിട്ടുള്ള “ആൻഡ് റിയാ ഡെൽ സാർട്ടോ” (ഐന്റിയ സാർത്ത്).

സ്തോഭങ്ങളെ അമർത്തിയൊതുക്കിപ്പിടിച്ചു, അർത്ഥഗർഭങ്ങളായ ഏതാനും വാക്കുകളിൽക്കൂടി ഏറ്റവും ചുരുക്കി പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്ന മട്ടിൽ പുറത്തു വിടുന്നതുകൊണ്ടും, അവയുടെയിടയ്ക്കു അനവാചകന്റെ ഭാവനാശക്തി ഉപയോഗിച്ച് അനേകം വിടവുകളുടേയ്ക്കുണ്ടിവരുന്നതുകൊണ്ടും, ബ്രൗണിങ്ങ് മഹാകവിയുടെ ആശയങ്ങൾക്കു പ്രസാദം മതിയാകുന്നില്ല എന്നൊരാക്ഷേപമുണ്ട്. പല ഭാഗങ്ങളിലും അർത്ഥം സുഗ്രഹമല്ല; എന്നാൽ പാറ വെട്ടിപ്പൊളിച്ചു കിട്ടുന്ന വെള്ളം നിർമ്മലവും മധുരവുമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

*

*

*

“അനവദ്യചിത്രകാരൻ” എന്ന പ്രശസ്തിക്കു പാത്രമായ ഐന്ദ്രിയസാക്ഷൻ (1487-1531 എ. ഡി.) ഇറാഖിലെ പ്രഥമഗണനീയന്മാരായ നാലു കലാകാരന്മാരിലൊരുവനായിരുന്നു. സുഖവഴിയുള്ള ജീവിതം നയിക്കുന്നതിൽ തല്പരനായ ആയാൾ വിലാസിനി (ലുക്രീഷിയാ) എന്നു പേരായ ഒരു ത്രിലോകസുന്ദരിയിൽ അനരക്തനായിത്തീരുകയും, അവളുടെ ഭർത്താവു മരിച്ചപ്പോൾ അവളെ പരിണയിക്കുകയും ചെയ്തു. അവളുടെ ലാവണ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഹഷാഭേദംനിമിത്തം ആയാൾ വരച്ച സ്ത്രീരൂപങ്ങളെല്ലാം അവളുടെ പ്രതിരൂപങ്ങളായിപ്പരിണമിച്ചു. പാതിപ്രത്യഞ്ഞയോ ഭർതൃശൂന്യായാൽത്തെയോ ചിരിച്ച് ഒട്ടുംതന്നെ ചിരിമാനമായിരുന്ന അവൾ ആയാളുടെ കലാപരമായ ജീവിതത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനുപകരം അധഃപതിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. അസാമാന്യരൂപവതിയെങ്കിലും ബുദ്ധിയും ഹൃദയവും കുറവായ അവളെ ആയാൾ സർവ്വാത്മനാ കാമിയ്ക്കുകയും, അവളിൽനിന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുവാൻ ന്യായമില്ലാത്തതായ പ്രേമാപ്പണത്തിനുവേണ്ടി തൃഷ്ണകൊള്ളുകയും ചെയ്തു ഭഗ്നാശനായിത്തീർന്നു. സാങ്കേതികദൃഷ്ട്യാ നോക്കുമ്പോൾ ആയാളുടെ കല കേവലം ദോഷരഹിതമെന്നു ഗണിക്കപ്പെട്ടതിനോടൊപ്പംതന്നെ ചൈതന്യംഗത്തിൽ നൂറുനമെന്നും വിധിയ്ക്കപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ ആയാൾക്കു ഭൂമി കൈവശമായെന്നു വരികിലും സ്വർഗ്ഗം പോയ്ക്കാലി! ഇത് ഒരു വലിയ “ഭാജഡി” (ഭരതനാടകം) തന്നെയാണല്ലോ. കലയുടെ ഒരു കൃഷ്ണാഭ്യന്തരവും പരിശുദ്ധതയേറിയപറമ്പി കവിതകളുള്ള ചില മുഖ്യസിദ്ധാന്തങ്ങൾ പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ അന്തർവിചിരിയ്ക്കുന്നു.

*

*

*

ഉൽകൃഷ്ടകലാകാരന്റെ ഉത്തമസഹായാചാരിണിയായ കല സാപത്യത്തെ ഒരിയ്ക്കലും സഹിയ്ക്കുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, തന്റെ പ്രിയതമനെ വഴിപിഴപ്പിക്കുന്ന കേവലം ഭൗതികഭോഗവതിയായ ഒരു നാരിയുടെ സ്പർശാൽ തത്സവിധത്തിൽ ക്ഷീണചേതനായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ജന്മസിദ്ധമായ കലാവാസന ഐന്ദ്രിയസാക്ഷനു തികച്ചുമുണ്ട്; അത് അഭ്യാസംകൊണ്ടു പരിണതമായിട്ടുമുണ്ട്. എന്നാൽ ആയാൾ വരയ്ക്കുന്ന ചിത്രങ്ങളിൽ സമകാലീനന്മാരായ മറ്റു മൂന്നു പ്രസിദ്ധകലാകാരന്മാരുടെ ചിത്രങ്ങളിൽ കാണുന്നതുപോലെയുള്ള ജീവചൈതന്യം അത്രതന്നെ തെളിയുന്നില്ല. സാങ്കേതികദൃഷ്ട്യാ നോക്കിയാൽ അവ തീരെ

അദോഷങ്ങളും പരിപൂർണ്ണങ്ങളും ഇതരചിത്രങ്ങളെക്കാൾ ഉൽക്കൃഷ്ടതരങ്ങളാണതാനും! കലാകാരൻ ഭോഗലോലുപനായിത്തീർന്നുകൊണ്ടും, വിശിഷ്ട, ജാതംസംസ്കൃഷ്ടമായ വിലാസിനിയിൽ അനരക്തനായതുകൊണ്ടും എത്ര അധഃപതിച്ചുപോയി എന്നു നോക്കുക! അതിന്റെ ഫലം ആയാളുടെ കലയിലും നിഴലിച്ചുകാണുന്നു. സമകാലീനന്മാരായ മറ്റു മൂന്നു കലാകരന്മാരുടേയും ചിത്രങ്ങളിൽ “ദൈവികമായുള്ളൊരു ചൈതന്യപ്രദീപം” കത്തുന്നുണ്ട്. അതു വിദഗ്ദ്ധനായ ഐന്ദ്രിയസാക്ഷന്റെ ചിത്രങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ല. അവർ സ്വപ്നത്തിലേത്തും; ആയാൾ ഭൂമിയിൽത്തന്നെ ഇരിയ്ക്കുന്നു! അവരുടെ ചിത്രങ്ങളിലെ നൂനതകളെ തീർക്കാൻ ആയാൾക്ക് ഒട്ടും പ്രയാസമില്ല; പക്ഷെ അവയിലെ വിസ്താരാവഗാഹങ്ങൾ ആയാളുടെ ശക്തിയ്ക്കുതീർമാകുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, ആയാളുടെ കലയിൽ ആകുപ്പാടെ ചുറ്റുമുള്ള ശരൽക്കാലത്തിന്റെയും സന്ധ്യയുടേയും പ്രതിഫലനമെന്നപോലെത്തുള്ള ഒരു നിറക്കറവും പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. ഇതാണ് ഐന്ദ്രിയസാക്ഷന്റെ “ഭാജധി.”

*

*

*

ഐര്യസാത്ഥൻ

എങ്കിലോ നമുക്കിനിക്കലഹിയ്ക്കേണ്ടാ മേലിൽ;
എൻകനമൊരിയ്ക്കൽ നീ പൊറുക്കു വിലാസിനീ!
ഇരിയ്ക്ക; ഭവിയ്ക്കും നിന്നിച്ഛപോലെല്ലാം; മുഖം
തിരിയ്ക്കു നീ, യെന്നാൽച്ചിത്തവും തിരിയുന്നോ?

മാനീനീ 1തവ സുഹൃത്സുഹൃത്തിനായെൻപ്രിയേ!
ഞാനിനിഞ്ഞാഴിൾചെയ്യാം, ശങ്കിയായ്ക്കൊരിയ്ക്കലും!
നിശ്ചയിയ്ക്കട്ടേ വായു, നിണ്ണയിയ്ക്കട്ടേ കാലം,
ഇച്ഛയെങ്ങനെയയാൾക്കങ്ങനെ ചെയ്യാം ജോലി;
തന്നിടും വില മതി; ഞാനതു വാങ്ങാം; നിന്റെ
പൊന്നിളംകരതാരിലപ്പണം സമർപ്പിയ്ക്കാം
ഇനിയീക്കൈയെൻ കൈയിൽച്ചേർക്കുവേ; ചേർക്കില്ലയോ
കനിവായ്? നല്ലാം തൃപ്തി തോഴനെൻപ്രിയേ! നാളേ.
നീ നിനപ്പതിലേറെ ക്ഷീണൻ ഞാൻ പലപ്പോഴും;
ഗ്ലാനിയിസ്സായാഹ്നത്തിലുണ്ടു മേ പതിവിലും;
എന്നുമല്ലൊന്നെനിയ്ക്കു തോന്നു — ക്ഷമിച്ചാലും —
നിന്നുടെ കൈയെൻ കൈയിൽച്ചേർത്തുകൊണ്ടല്ലം നേരം
ദമ്പതിമാരെപ്പോലേ, ശാന്തമായ്, മനസ്സാനാ—
യിമ്പമോടിസ്സന്ധ്യയിലിഗ്രവാക്കോപാന്തത്തിൽ
ഇരിപ്പാനവദിച്ചാകിൽ ഞാനുണറേല്ലം
ഭരിതോത്സാഹം ജോലിയ്ക്കുമേഷിപ്പുവ്വം നാളേ.
ഒന്നിതു പരീക്ഷിയ്ക്കാം. ഭവിയ്ക്കിതിനാലേ
വന്നിടും മോദം നാളെയെത്രയോ വലുതാകും!

കോമളം നിൻകൈത്തലം താനൊരംഗനായല്ലോ,
മാമകം തദാശ്രയം പുരുഷോരസ്സതന്നേ.²

1 അവളുടെ ജാരന്റെ തോഴനുവേണ്ടിയും ചിത്രം വരച്ചുകൊടുക്കാമെന്നല്ലെന്നു, അവളെ പ്രീണിപ്പിയ്ക്കുവാൻ!

2 അവളുടെ കൈതന്നെ ഒരു സ്ത്രീയായിട്ടും, തന്റെ സ്വന്തം കൈ പുരുഷോരസ്സായിട്ടും ആയാൾക്കു തോന്നുന്നു.

അഞ്ചുകുവേണ്ടാ നേരം പോവതോഞ്ഞൊട്ടും; നീതാ—
നഞ്ച ചിത്രങ്ങൾക്കുള്ള മാതൃകയായിടേണം.
അതിനാലിതുപോലെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നാലും,
മതിയാകുന്നു നല്ല മാതൃകയ്ക്കിതന്നേ.

3മാമകസ്തസ്പന്ദസന്ദർശ്യോജ്ജ്വലേ! കാഞ്ച മേന്മേ—
ലാമഞ്ജമണ്ഡലങ്ങൾ!—എങ്ങനെ ധൈര്യം വന്നു
4മുത്തിടാനാണെന്നാലും തത്താദൃക്പ്രഭാപുണ്ണം
കുത്തിടുന്നതിനേവമവദൃശ്യമാക്കുണ്ണം;
5മാമകവദനമേ! ഹാ! മമ മനോഹര—
സോമനീംബമേ! മമ സർവ്വസോമനീംബമേ!
സർവ്വതമതു നോക്കിത്തന്നോതെന്നോതീടുന്നു,
സർവ്വരെയതുമൊപ്പം നോക്കീടുന്നുണ്ടാ,മെന്നാൽ
ആക്കുമേ പ്രത്യേകമായുള്ളതല്ലെല്ലാരെയും
നോക്കുന്നു താനെന്നാലുമോറവും പ്രിയംകരം!
പുഞ്ചിരി തുകുന്നോ നീ?—എങ്കിലെൻ ചിത്രമിതാ
സഞ്ചിതലയമായുര്യോജ്ജ്വലം സജ്ജമായി.

ആകവേയൊരു നര വെള്ളിപുത്രൻ, സന്ധ്യാ—
ലോകത്തിൻപ്രകാശത്തിലൊരുപോൽ നീയും ഞാനും—
നീയെന്നെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രഥമാഭിമാനത്തിൽ—
(പോയെല്ലാമിപ്പോഴുമറിയുന്നല്ലോ നീതാൻ)—
ഇവനില്ലൊട്ടും മാറാം; ഇസ്സന്ധ്യാലോകംപോലെൻ
യുവതാകലാശകൾ പ്രസരിപ്പില്ലാതെയായ്.

അമ്പലത്തിങ്കൽനിന്നും കേൾക്കുന്നു മണിനാദം;
ഇമ്പത്തിൽപ്പരസ്സരമുദയം മരങ്ങളെ
തമ്പാട്ടിലൊതുക്കിനിർത്തിടുന്നു മാഗ്നിതിക—
ലമ്പാടും വിലങ്ങത്തിൽപ്പൊങ്ങമാ മാഭിത്തി.

3 My serpentine beauty, rounds on rounds!

4 Even to put the pearl there!

5 My face, my moon, my everybody's moon!

ആരാമമൊഴുകുഞ്ഞെ മാവാസിയുചിതാ
പാരാതേ വെടിയുന്തു, പകലും കുറയുന്നു,
മേല്ക്കുമേൽ വളരുന്നു ഗരത്തു,മെല്ലാറ്റിലും
നോക്കുമ്പോൾ ഗരത്തിന്റെ വാഴ്ചതാൻ ചാണാകുന്നു.

യാതൊന്നാശ്ചീനീടുവാൻ, യാതൊന്നു ചെയ്ക്കീടുവാൻ,
ജാതനായ്—അല്ലേ—ഞാനിന്നായത്തുപോലേ
എൻപ്രവൃത്തിയും ഞാനൊക്കെയും സന്ധ്യാചിത്ര—
സമ്പ്രദായത്തിൽക്കാണ്മപോലവേ തോന്നീടുന്നു.

ഭയിതേ! ദൈവത്തിന്റെ കൈയിലല്ലയോ നമ്മൾ,
നിയതമെന്നത്തൂതം നമ്മുടെയിജ്ജീവിതം!
വളർചങ്ങലകൊണ്ടു മുറുകെക്കെട്ടപ്പെട്ടും
വളരെ സ്വതന്ത്രരാണെന്നു നാം കരുതുന്നു!
ചങ്ങലയിട്ടു നമ്മെക്കെട്ടിയതദ്ദേഹംതാൻ;
അങ്ങനെ കിടക്കട്ടേ—ദൈവകല്പിതമല്ലേ!

ഇക്കാണ്മം ശത്രുാഗ്രഹം—ഇങ്ങോട്ടു നോക്കൂ—നമു—
ക്കുക്കാര്യമെല്ലാമിപ്പോൾ പണ്ടത്തെക്കുമായായി!

അറിയുന്നില്ല നീയെൻ കലയെക്കുറി,ച്ചെന്ന—
ല്ലറിവാൻപോലും ശ്രമിയ്ക്കുന്നതുമില്ല.
എങ്കിലും മറുജീവർ ചൊല്ലീടും നേരത്തിങ്ക—
ലേങ്കിലും നിനക്കതു കേട്ടറിഞ്ഞീടാമല്ലോ.

കണ്ടാലും പ്രിയേ! നീയാ വാതില്ലുൽനിന്നും നേരേ
രണ്ടാമതായിക്കാണം വിചിത്രോജ്ജ്വലചിത്രം!
അങ്ങനെയെന്നേ വേണമത്തരം ചിത്രം! കാണെങ്കാ—
രംഗനാരത്നത്തെ നീ—സുധൈര്യം ഞാനോതിടാം—
തൂലികയെടുത്തു ഞാനറിവുള്ളതു ചെയ്യാം,
മേലിൽ ഞാൻ കാണുന്നതും, കാഴ്ചിന്നടിത്തട്ടിൽ
ഇല്ലുകൊൾവതും — അത്ര തീവ്രമായിച്ചിട്ടെന്നാൽ—
സ്വച്ഛമായെഴുപ്പത്തിൽപ്പോലുമേ ചെയ്തു തീർക്കാം—
ഞാനതു സമ്പൂർണ്ണമായ് ചെയ്തീടാമെന്നോതുവോൾ
മേറിവാക്കാകാം പക്ഷേ —നീതന്നെ വിധിച്ചാലും!

ജീവിതം മുഴുവനുമനുഭവം സ്വപ്നം കാണും—
 മാവിധം പണി—പോരാ, സ്വപ്നം കാണുകയല്ലാ,
 ചെയ്തവൻ പ്രയത്നിച്ചും, പ്രാണവേദനകളും
 വയ്ക്കാത്തു മോശം രാജാവിനോടൊപ്പം—
 എത്രയുമെപ്പറ്റിൽ ഞാൻ ചെയ്തീട്ടില്ല;
 ചിത്രത്തിനൊന്നിടക്കായ പാണ്ഡുലേഖവും⁶ വേണ്ടോ,
 അലസം കടന്നു നീ പോകവേ പാദം വസ്ത്രം—
 തലയാൽ ചാലം മാഞ്ഞുപോയൊരിച്ചിതുംപോലേ
 അത്രയും തുച്ഛമായിട്ടുള്ളൊന്നു വരയ്ക്കുവാ—
 നെത്രമേൽ ക്രൈശ്വര്യമുണ്ടെന്നറിയാമോ?
 അത്തരക്കാരെ രണ്ടുപത്തു ഞാനെണ്ണീടാമി—
 പത്തനം വിടാതെ, നിൻവിരലിന്നിരട്ടിയാൽ.
 മറുക്കേൾ പ്രയത്നിച്ചു ചെയ്തതെത്രയോ നൂറനും,
 മുറുമെന്നിടും നൂറനുമധികം⁷ വിലാസിനീ!

ദൈവികമായുള്ളൊരു ചൈതന്യപ്രദീപമു—
 ബാലിലസ്ഥലമാലോരവർത്തൻ മസ്തിഷ്കത്തിൽ,—
 ഹൃത്തിലല്ലെങ്കിൽ വേറെയെന്തിലുമെങ്കിലുള്ളതേ,—
 കത്തിട്ടുണ്ടു നന്നായ്, വാസ്തവം നിറയ്ക്കുകിൽ;
 കേവലമൊഴക്കനായാവേണം കുറവായി—
 ദീവണ്ണം തൊഴിൽചെയ്യുമെന്നിലില്ലതുപോലേ.

അവർത്തൻ കൃതികളീ നിലത്തു പതിച്ചാലു—
 മവരുണ്ടെത്തീടുന്തു ഞാനെത്താസ്സുപറ്റത്തിങ്കൽ;
 അവിടെച്ചെന്നിരിയ്ക്കുമെങ്കിലും തിരിച്ചെത്തി—
 ദ്രവകു ലോകത്തോടായോതുവാറാവുന്നില്ല!
 അധികമടുത്തൊന്നും ദിവ്യലോകത്തിലെന്റെ
 കൃതികൾ—എന്നാൽ ഞാനോ നൂറാമിങ്ങിങ്ങുന്നിടം.

ചഞ്ചലചിത്രമുദർത്തൻ ചെമ്പുടുംനിന്നും ക്ഷണം
 നെഞ്ചുകത്തഹോ! തിളച്ചുയരും സ്തുതിച്ചാകിൽ;
 എന്നപോൽത്തന്നെ പഴിച്ചാകിലും തിളച്ചിടും;
 എന്നുടെ നിലയോത്താലേതുമങ്ങനെയല്ലാ.

⁶ Sketch

⁷ Well, less is more

എന്നിൻനിന്നെനിഷ്ഠാനെൻകലാപ്രവർത്തനം;
എന്നുമല്ലനിഷ്ഠാനെന്നെന്റെ പ്രവൃത്തി ഞാൻ;
ഇല്ലെന്നിഷ്ഠമേലും മറുജ്ഞാൻ പഴിച്ചാലു—
മല്ലെങ്കിൽ സ്തുതിച്ചാലും കലക്കും ലവലേശം.

* * * *

8 നാർനിങ്ങത്തുന്നതു ചിടിയിൽക്കവിത്തതായ്—
വരണമല്ലെന്നാകിൽ സ്വർഗ്ഗമെന്തിനു വേണം?

മൽക്കലാവിഷ്ഠത്തിൽ, പ്രശാന്തം പരിണതം,
ഒക്കെഴുമേറെക്കൊച്ചും! പലിതശ്വേതമാരി!

അറിയാമെന്നിരിക്കിങ്ങ വേണ്ടതും ലഭിച്ചതും,—
അറിഞ്ഞിട്ടെന്തു കാര്യം? വെറുതേ ഝുഖിപ്പാനോ?

“പരനും ഞാനുമെന്നീ രണ്ടുപേരായിട്ടു വേർ—
പിരിയുന്നതിന്നെന്നിക്കാകമാലിന്യനേകിൽ
ഞങ്ങൾതൻ ശിരസ്സേതും ലോകത്തെക്കൂട്ടാക്കില്ലെ”
ന്നങ്ങനെ വിഷ്ണുഭക്തോക്തോക്താക്കൊണ്ടിരിപ്പാനോ?

* * * *

നോക്കുകാച്ചിതും ചിതും!—അതിലേക്കുറവുകൾ
നീക്കുവാനെന്നിക്കൊട്ടും വിഷമം തോന്നുന്നില്ലാ.
എങ്കിലുമതിൽത്തങ്കം വിസ്താരാവഗാഹങ്ങൾ—
ഉള്ളിലില്ലാതെപോയി—കാരണമെന്തെന്നല്ലേ—
ആവക ഗുണങ്ങൾ നീയെന്നിലായപ്പിച്ചെങ്കിൽ,—
ക്കേവലം ചൈതന്യം നീയെന്നിക്കായ് നാസ്തിയെങ്കിൽ,—
ഏറ്റവും പ്രശസ്തനാം ചിത്രകാരനോടൊപ്പം
ഉത്തരാത്തിലിരുവുക്കുമുരൻ കഴിഞ്ഞേനോ!

അല്ലല്ല, ശരിതന്നെ, തന്നെ നീയെന്നിക്കൊല്ലാ—
മല്ലയോ പ്രിയേ! നിന്നോടാവശ്യപ്പെട്ടപോലെ,

8 A man's reach should exceed his grasp,
Or what's a heaven for?

എന്നുചൊല്ലിപ്പതിലെത്രയോ മടങ്ങു നീ
തന്നു മേ, ശരി,—തന്നുവെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു.

വേടൻതൻ കഴൽവിച്ചി കേട്ടുകൊണ്ടോ വഴിയ്ക്കു
തേടിപ്പോയൊരു പക്ഷി വലയിൽ വീഴുംപോലെ
മാമകാത്താവു കേൾക്കും നിന്റെയാ തുടസ്ഥരും,
കോമച്ചുറ്റേനേതണ്ടരും, വടനാമനത്തരം,
എന്നിവയൊന്നിച്ചൊരു മനസ്സും നീതാനിങ്ങ
തന്നിരുന്നെങ്കിലെല്ലാമെത്രയോ നന്നായേനേ!
നാരിമാർ ചിലരേവം ചെയ്യുന്നുണ്ടു—നിന്റെ
ചോരിവാകൊണ്ടു ചൊല്ലിക്കേൾക്കേണ്ടതെന്നല്ലേ?

“ദൈവവുമുൽക്കർഷവും! ലാഭത്തെക്കൂട്ടാക്കേണ്ടോ!
ഭാവിയെക്കരുതുമ്പോൾ വർത്തമാനമേ തുച്ഛം!
കീർത്തിക്കായ“ജജീവിച്ചാലും! അക്കലാപ്രമാണികൾ”
പാത്തിരിയ്ക്കുന്നു, മേല്ലോട്ടൊരുമിച്ചുയന്നാലും!”

നീയേവം ചൊല്ലുന്നതു കേൾക്കുവാനിടയായാൽ,
ആയതുപോലെ, പക്ഷേ, ചെയ്യുമായിരുന്നു ഞാൻ—
എന്നു തോന്നുന്നു—പക്ഷേ—ചെയ്തില്ലെന്നതും വരാം:
എന്നുചൊല്ലും ദൈവശാസനംപോലാണല്ലോ.

വരുന്നതാത്മാവിൽനിന്നല്ലയോ പ്രചോദനം?
പരമാവുത്തമെല്ലാം നിഷ്പ്രയോജനംതന്നേ!

നീയെന്നിക്കെത്തിനോത്താൽ, സൽക്കലാസാഗ്രാജ്യാധിപ്തം
നായകന്മാരായോർക്കു ജായമാരുണ്ടോ പാരിൽ?

ചെയ്യാവുന്നവർക്കിങ്ങു ചെയ്യുവാനില്ലാസക്തി,
ചെയ്യേണമെന്നുള്ളൊർക്കു ചെയ്യുവാനില്ലാ ശക്തി!

⁹ Agnolo (Michael Angelo), Rafael എന്നീ ലോകപ്രസിദ്ധ ചിത്രകാരന്മാരെയാണ് ഇവിടെ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇവരും തത്തുല്യനായ Leonardo da Vinci എന്ന കലാകാരനും Andrea Del Sarto എന്ന നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ സമകാലീനന്മാരായിരുന്നു. അവർക്കെല്ലാവർക്കും അദ്ദേഹത്തെ വലിയ ബഹുമാനവുമായിരുന്നു.

കരയൊക്കുമിട്ടു—കഴിവും കരയൊക്കേ—
കുറവാട്ടെവം തീക്കും, ഗീക്കിനെയ്തുമുവസാനം.
അലമാനപ്പർ നമ്മുച്ചീവിയം കഴങ്ങു.
നിർന്നനായോരു ഞാനിത്രയും കാലം പാരിൽ
കുറഞ്ഞൊന്നപകൃഷ്ടനാകിലും കൊള്ളാം—സത്യം
പാലാം—തീരുമാനം കർന്നമാണെന്നാകിൽ.

10 പാരിസാപുരത്തിലെ പ്രളപംഗവന്മാരെ
നേരിട്ടു കാണമെന്നു ചേടിയാൽപ്പകലെല്ലാം—
അറിയുന്നില്ലേ നീതാൻ—വീടുവിട്ടിറങ്ങാതേ,
പുറമേ പോയിടാതേ, മേവി ഞാൻ ലജ്ജാകലൻ.
ഒരു ഭാഗത്തുകൂടിക്കടന്നുപോയാലവർ
പെരുതായ് മെച്ചം; പക്ഷേ ചിലപ്പോൾ സംസാരിയ്ക്കും;
സകലം സഹിയ്ക്കേണം ഞാനതു; സംസാരിപ്പാൻ
വകയുണ്ടായിരുന്നിതാകെ പോണ്ടുവോളം!

പണ്ടു ഞാനപ്പുരത്തിൽസ്സൂപ്പുസമ്മാനുനായി—
കൊണ്ടുതാനിരുന്നിരുന്നെന്തൊരുസ്വകാലം!

* * * *

അമ്മഹാരാജോജ്ജലസുവണ്ണാലോകേ ലോക—
സമ്മതനായി മേന്മേൽ ചിത്രങ്ങൾ വരയ്ക്കുവേ,
എത്രയോ ഹൃദയങ്ങൾ തരച്ചങ്ങായ്; എന്നാൽ
അത്ര മേ പ്രോത്സാഹകം ദൂരസ്ഥം മുഖമേകം.

ഇമ്മുഖം പശ്ചാത്തലത്തികലെന്റവേലയ്ക്കു—
സമ്മാനമാകും മഞ്ജുലകം ചാത്തിട്ടുവാൻ
കാത്തുകൊണ്ടുസ്വസ്ഥമായ് മാഴ്ചിട്ടുമാക്കാട്ടു ഞാൻ
കാത്തുപോയ്!—നീയന്നേവമസ്വസ്ഥരായില്ലേങ്കിൽ!

- 10 Paris പട്ടണം. അവിടെ ഹാൻസിലെ രാജാവിന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം പല ചിത്രങ്ങളും വരച്ചുകൊണ്ടു താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു തനിക്കൊരു പ്രതാപമായിരുന്നു! എന്നാൽ അവിടെനിന്നൊരു വലിയ സംഖ്യ മുൻകൂറായി വാങ്ങിച്ചുകൊണ്ടു തന്റെ പ്രേയസിയെ പ്രീണിപ്പിയ്ക്കുവാനുള്ള തിടക്കത്തിൽ തിരിച്ചുപോന്നതിനുശേഷം, സംഖ്യ മുഴുവൻ പുതിയ വീടു പണിയിയ്ക്കുന്നതിനും മറ്റുമായി ചെലവാക്കി; വാശനം നിറവേറിയതുമില്ല!

എന്തിനെന്നതൊക്കയും കഴിഞ്ഞുപോയില്ലയോ?
ചിന്തിച്ചിട്ടെന്തു കാര്യം?—പക്ഷേ ഞാനറിയുന്നു—
ഗരിയാണതെന്നെന്റെ സഹജജ്ഞാനമെന്നോ—
കൂരിയൊട്ടകയുണ്ടായ്; ജീവിതമത്യുത്സാഹാൽ
സൈവണ്ണമായിത്തീർന്നു; പക്ഷമല്ലൊട്ടമോത്താൽ—
ഈവണ്ണമല്ലൊതെല്ലാമെങ്ങനെ ഭവിച്ചിട്ടും?

കുൻ മഞ്ഞിസ്സുരയാലോകഭീരുവായ്, നിജക്ഷേത്രം—
തൻമതിപ്പെട്ടിനുള്ളിലൊതുങ്ങും നിജലോകം
കൈവിടാനാവാത്തുള്ള വാവലായ് തീർന്നോരു ഞാൻ
നീ വിചിച്ചപ്പോൾ പോന്നേൻ നിൻഘൃതലിണയുവാൻ.

വിജയാന്തരാനതിങ്ങാകയാലെന്തു നഷ്ടം
വിജയാപ്തിയ്ക്കുമ്പോഴെങ്ങു ഞാനണയുകിൽ?

എന്തുശേല! വിലാസിനി! കേശോദ്യൽസുവണ്ണാഭം
നിന്നുവെ തീർത്തിടട്ടേ മർക്കരം മനോഹരം!

*	*	*	*
*	*	*	*

പുഞ്ചിരി തുകന്നോ നീ വീണ്ടുമൊന്നെന്നാ,ലെന്റെ
സഞ്ചിതസൂക്തതന്മാനിക്കുണം മഹാഭാഗ്യം!
അനിശം നീയിങ്ങേവമരികിലിരുന്നാകി—
ലിനിയും നന്നായ് ജോലിവെയ്യും ഞാനറിഞ്ഞാലും!
അധികം സമ്പാദിയ്ക്കുമതിനാൽ നിനക്കു ഞാ—
നധികം നല്ലീടുവാനാളാകുമെന്നു സാരം.

കണ്ടാലും തമസ്സികലാണ്ടുപോയ് ലോകമിപ്പോൾ;
ഉണ്ടതാ ദൂരത്തൊരു താരകം ജപലിയ്ക്കുന്നു!

*	*	*	*

പ്രാകാരം നിശാകാവൽച്ചൂട്ടകൾ കാട്ടീടുന്നു,
|| ഘൃകുണ്ടോതീടുന്നു സാർവ്വമാം നിജനാമം.

|| The cue-owls speak the name we call them by. (ഘൃകു:
എന്ന ഉല്കൃഷ്ടരായത്തിനു ഘൃ എന്നു ശബ്ദിയ്ക്കുന്നവനെന്നർത്ഥം.)

മൽപ്രിയേ! നാം തീർത്തൊരിച്ചെടുവിട്ടിനുള്ളിൽ
മൽപ്രിയേ! വന്നാലും നീയജ്ജാലം വിട്ടൊടുക്കും!
പാരിസാപുരാധീശനെൻപിഴ പൊരുത്തേയ്ക്കാം;
പാരിതിന്നീശൻ ദേവൻ നീതിമാനല്ലോ പാഞ്ഞാൽ.

ചിത്രങ്ങൾ വരച്ചു ഞാൻ രാത്രിയിൽത്തല പൊക്കീട
ഒട്ടെയും ക്ഷീണിച്ചൊരു ക്ഷാൻ പതിക്കുവേ ചുറ്റും
ഇഷ്ടകയെല്ലാം കാഞ്ച പ്രത്യഗ്രഹപണ്ണം പുശി
സ്സഷ്ടമായ്—ആ രാജാവിൻസ്വപണ്ണം ഞാനതിൽപ്പുശി!

നാം തമ്മിൽ സ്നേഹിച്ചാകിൽപ്പോരുമേ! ഹാ! നിൻപ്രിയ—
ബാധവൻ പുറത്തങ്ങു കാനൂനിലുനീതെന്നോ?
പോകണം നിനക്കെന്നോ? കാണണമെന്നെള്ളടാ—
തേകയായ് നിന്നെന്തെന്നോ? കാഞ്ചയോ നിന്നെത്തന്നെ?
സാഹസം! ആക്കടങ്ങച്ചൊക്കയുമെങ്ങു പോയി?
നീ ഹസിച്ചെന്നോ? ഹാസം വാങ്ങട്ടേയെന്നെയെന്നാൽ!
ഇനിയും ചെലവാക്കാൻ നിൻപക്കലുണ്ടോ? കൊള്ളാം!
ഇനിയോരൻമോഹത്തിനായി ഞാൻ വകനല്ലം!
കരവും കണ്ണും തെല്ലു കരളും ശേഷിച്ചെങ്കിൽ
സരസം ജോലിചെയ്യും; എന്തതിൻ വിലയെന്നോ?

ഇച്ഛയുണ്ടെന്നുമാത്രം—ഇജ്ജീണ്ണസന്ധ്യശേഷം
സ്വപ്നമീദമിന്നിങ്ങു—വൃത്ഥമെന്നോതുന്നോ നീ?—
ശരിയായ് ചിന്തിയ്ക്കേണം, പാരിസാപുരത്തിങ്കൽ—
ത്തിരികെച്ചെന്നെങ്ങനെ വരയ്ക്കാമൊരു ചിത്രം,
കേവലമൊരു ചിത്രം—അക്കന്യാദേവീമുഖം—
താവകമുഖമല്ലിപ്രാവശ്യമറിഞ്ഞാലും—
വേണം നീയെന്നടുത്തായ്—എൻചിത്രം വിദഗ്ദ്ധന്മാർ
കാണുമ്പോൾ വാഴ്ത്തുന്നതൊക്കയും കേട്ടീടുവാൻ.

എന്തിനു നടക്കുമോ? നിന്നിഷ്ടതോഴനെ ഞാൻ
സന്തുഷ്ടനാക്കീടുവാൻ നിശ്ചയം നാളെത്തന്നെ.
ആയവൻ പറഞ്ഞതു മുഴുവൻ വരച്ചേയ്ക്കാം;
ആയതും പോരാ, വേറേക്കൂട്ടത്തൽപോലും ചെയ്യാം,

അതിനാലവനുള്ളാച്ചാപലും നടത്തുവാൻ
മതിയാവോളം ധനം നേടാനും വഴി നല്കാം;

എന്നുമല്ലതിനേക്കാൾ മെച്ചമേറിയതായിട്ട്
ഞാനുണ്ടിന്നെന്നിസ്കൃതിൽമാത്രമേ ശ്രദ്ധയൂഷൂഃ
നല്ലൊരു “കഴുത്തില” നിനക്കായ് വാങ്ങി നല്കാം;
ഇല്ലയോ പ്രിയേ! നിനക്കതിനാലുള്ളിൽ പ്രിയം?
ഹാ കഷ്ടമെന്നാലവനെന്നു ചെയ്യുന്നു നിന-
ക്കേകുവാനിതിനേക്കാൾ പ്രിയമാ പ്രിയതോഷൻ?

ശാന്തനാസ്തിനേൻ ഞാനിസ്സന്ധ്യയിൽ വാലംകംപോൽ,
സ്വപ്നത്തിൽപ്പശ്ചാത്താപമില്ല മേ, മാറുമില്ല.
ഭൂതമാം മജ്ജിവിതമുണ്ടതാ കിടക്കുന്നു!
ദേഹമെന്നതിനായിട്ടതിൽ ഞാൻ വരുത്തുന്നു?
പാരിസാധിപനോടു ചെല്ലോരാപ്പെരുംകരം
നേരുതാൻ; അദ്വേഹത്തിൻ പണം ഞാൻ പറന്നിടീനേൻ!
അതുകൊണ്ടീ വീടു ഞാൻ പണിതേൻ; പാപം ചെയ്തേൻ;
മൃതരായെന്നു ക്ഷണമമ്മരും ദാരിദ്ര്യത്താൽ.
എനില്ലെൻ സ്വപ്നം ധനമെന്തുണ്ടായിരുന്നു? നീ
ധനത്തെസ്സമ്പാദിപ്പും രീതിയും കണ്ടിലയോ?
തനിപ്പൂ വെച്ചിട്ടുള്ളതോരോരോ മനഷ്യനും
തനിച്ചിങ്ങനെയിവിട്ടുകുതന്നേ വേണം.

ജനിച്ചാർ ദാരിദ്ര്യത്തിൽ, വളന്നാർ ദാരിദ്ര്യത്തിൽ,
മരിച്ചാർ ദാരിദ്ര്യത്തിലെന്മാതാപിതാക്കന്മാർ.

ഒടു ഞാൻ വേലചെയ്തേനേൻ കാലത്തെനാകിലും
കിട്ടുകയുണ്ടായില്ല വേതനം സുഭിക്ഷമായ്.
നന്മകനൊരാളെന്റെ ചിത്രങ്ങളിരുന്തും
കല്പഷമെന്നേ വരച്ചീടട്ടേ! ശ്രമിക്കട്ടേ!
ഏതാണ്ടീത്തുലാസിനെശ്ശരിയ്ക്കു നിർത്തിടുന്ന
ചൈതന്യമൊന്നുണ്ടിങ്ങ, ശങ്കയില്ലതിനൊട്ടും!

ശരി, നീയെന്നെ നന്നായ് സ്നേഹിച്ചു ധാരാളമീ-
യിരവിൽത്തോന്നുന്നു മേ—മറെറൊന്നിസ്കൃത വേണം?

നാവമാം സന്ദർശ്വാനിനിയും സ്വഗൃത്തിക-
 ലിവന ലഭിച്ചിട്ടുമെന്നതോ മോഹിയ്ക്കേണ്ട?
 നാലുപേർ ഞങ്ങൾക്കു നാലു ഭിത്തികളുണ്ടാം
 ചേലുറ ചിത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടലങ്കരിയ്ക്കുവാൻ;
 അവരിൽ മൂന്നു പേർക്കു ഭാര്യമാരി, പ്രേണിയ്ക്കോ
 ഭവതിയുണ്ടെൻ പ്രാണപ്രേയസി—യെന്നാകിലും
 സന്തതമവർക്കുതാൻ വിജയം ലഭിയ്ക്കുന്ന,—
 തെന്തെന്നാൽ ഭവതിയുണ്ടെന്നിണ്ണെൻ വിലാസിനീ!
 ഞാൻതന്നെ വരിച്ചുപോൽ—വീണ്ടുമെൻ പ്രിയേ, നിന്റെ
 ബാധവൻ ചുട്ടും വിളിയ്ക്കുന്നിതോ! പോയ്ക്കൊരുക നീ!

യു ലി സ സ്സ

ബ്രൗണിങ്ങിനെപ്പോലെതന്നെ പത്തൊമ്പതാം ശതവത്സത്തിലെ പ്രഗൽഭിയേറിയ ഒരാൾഗേയമഹാകവിയായ കെന്നിഡൺ എഴുതിട്ടുള്ള പ്രസിദ്ധഖണ്ഡകാവ്യമാണ് ഈ കൃതിയുടെ മൂലം. സ്വഗതാഖ്യാനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നാടകീയമായ സ്തോഭാതിശയവും വികാരവൈചിത്ര്യവും താരതമ്യേന കുറവായ ഒരു സമ്പ്രദായത്തെ ഉദാഹരിയ്ക്കുവാൻ ഇതു പര്യാപ്തമാകുന്നു. പ്രാചീനയവന യോദ്ധാക്കളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും ബുദ്ധിമാനായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള യുലിസസ്സാണ് ഇതിലെ നായകൻ (വക്താവ്). അദ്ദേഹം ഭാരതയുദ്ധസമാനമായ “ത്രോജാ”മഹായുദ്ധത്തിലും, അതിനു ശേഷം അനേകം ദിനരാജ്യങ്ങളിലുമായി, കണ്ടും കൊണ്ടും, വളരെ അറിവു നേടിയിരുന്നു. ആ സാഹസികന് ഇപ്പോൾ വാദ്ധ്യകുമായെങ്കിലും, വിശ്രമത്തിനല്ല, കൂടുതൽ ശ്രമത്തിലും ജ്ഞാന സമ്പാദനത്തിനാണ് അടക്കുവാൻവയ്ക്കാത്ത തൃപ്തി തോന്നുന്നത്. ഇതാണ് കാവ്യത്തിലെ മര്യാദ. ഇങ്ങനെ ഏതു കാലത്തും ഏതു ദേശത്തും അധ്യവസായികൾക്ക് അനുകരണീയമായ ഒരാൾ ഈ ലഘുകാവ്യത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

ജീവിതത്തിലെ അവസാനനിമിഷംവരെ മനുഷ്യൻ അത്യുത്സാഹത്തോടെ പ്രവൃത്തിനിരതനായിരിയ്ക്കണം. അറിവും പരിചയവും വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അവന് എപ്പോഴും ഒരു ദൈവികാസ്വാസ്ഥ്യം തോന്നിക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കണം. പ്രതിബന്ധങ്ങളെയും ക്ലേശങ്ങളെയും ഒട്ടും വകവെയ്ക്കാതെ മുന്നോട്ടുതന്നെ പോയ്ക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കണം.

“തോല്പകിലെന്നുറപ്പിച്ചെപ്പൊഴും പിൻവാങ്ങാതെ
മേല്ക്കുമേൽ പ്രയത്നിയ്ക്ക, തേടുക, നേടീടുക”

എന്നാണ് ഇതിലെ ജീവിതസന്ദേശം.

1 കേവലം കരിമ്പാറക്കുന്നപരക്കിടയ്ക്കിൾ
 ഭാവത്തിലിരുന്നൊരു വൃദ്ധഭാര്യയുമായി,
 ഓരോരോ നിയമങ്ങളുപ്പോലത്തോന്നുംപോലെ—
 ഞാനോടുമാലോചിക്കാത്തതൊന്നുണ്ടാകട്ടെ,
 നോടിത്തന്നൊന്നിരിക്കാഞ്ഞെന്നുവരിയാതെ—
 കൂടീട്ടും പ്രാകൃതനാക്കൊട്ടൊട്ടാളനേകി,
 ഈവിധമൊന്നും ചെയ്യാതീ വീട്ടിനുള്ളിൽ വാണ
 ജീവിതം പ്രശാന്തമാക്കിയിട്ടുള്ളതു കാര്യം?
 അടിയുപോലും പാനം ചെയ്യണം ജീവാസവം;
 മടിയായ¹ സഞ്ചരിയ്ക്കാതിരിക്കണമെന്നിരിക്കാം.

ഏറ്റവും സുഖിച്ചേൻ ഞാൻ, ട്രോയ്ച്ചേൻ, ഏകനായും
 കൂറുകാരോടു ചേർന്നും, കരയിൽമാത്രമല്ല,
 പാറിട്ടും മുകിൽക്കീറിൻപാളിയാൽ കൊടുങ്കാറ്റിൽ—
 കാരൊളി ചിന്നിക്കലങ്ങിട്ടുമുക്കലിലും.

പാരാകെ ക്ഷയാന്തമാം ഏതോടേ സഞ്ചരിച്ചു
 ധാരാളം കണ്ടും കേട്ടുനീഞ്ഞിട്ടെവിടെയും
 പേരായിത്തീർന്നൊരു ഞാനുണ്ടെന്നൊക്കുമല്ല—
 മാരാധ്യനായേൻ നൂറും ചെന്നേടത്തെയുടെയും;
 പോരാകമാസവം ഞാൻ സേവിച്ചേൻ തുല്യന്മാരൊ—
 ത്താരാവം മുഴങ്ങുമ² “ത്രോജ്”യാം രണ്ടുഭവിൽ.

അംഗമാകുന്നു ഞാനെന്നുഭൂതിയിൽപ്പെട്ട
 സംഗതിയെല്ലാറ്റിനും സാത്ത്യത്താലെന്നാകിലും
 അറിവൊക്കെയുമൊരു തോരണം; അതിൽക്കൂടി—
 യറിവാന്തുള്ള ലോകം തെല്ലൊന്നു കാണാകുന്നു;
 ഓരവേ മാറിമാറിപ്പോകുന്നിതതിന്നുഗം
 ചാരവേ ചെല്ലുന്നോരും ചക്രവാളാഗ്രംപോലേ.

1 വാളുകൃത്തിലേത്തിയ വീരപുരുഷൻ സേച്ഛാധികാരം ചെലുത്തു
 വന്ന സങ്കപിതജീവിതം ഒട്ടും സുഖകരമായിത്തോന്നുന്നില്ല. മൊട്ടു
 കുന്നുകൾ നിറഞ്ഞ “ഇത്താക്ക”യിലെ സർവാധിപതിയാണ്
 യുലിസസ്.

2 Troy.

വിക്രമം മുഷിപ്പുൻതാനവാസാനിപ്പിച്ചെല്ലാ—
മഗ്രമം തുരുമ്പേറി നിശ്വയോജനമായി
വസിച്ചു മങ്ങിപ്പോവതെത്രയോ കഷ്ടംതന്നേ!
ശപസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ ജീവിച്ചിട്ടകയാരോ?

ഒന്നിനമേലൊന്നായിട്ടുസംഖ്യം ജീവിതങ്ങൾ
കുന്നിച്ചു ചേർത്താൽപ്പോലുമെനിക്കു മതിയാകാ;
ഈവിധമിരിക്കവേ ഞാക്കിയുണ്ടെന്നിക്കൊരു
ജീവിതത്തിന്റെ സ്വപ്നമായുള്ളൊരംശമാത്രം!
എങ്കിലുമനന്തമാം മൗനത്തിൽനിന്നുചിതിൽ—
ത്തങ്കിട്ടും മണിച്ചുറ്റിങ്ങോരോന്നും സംരക്ഷിക്കാം;
അതുമാത്രമല്ലിങ്ങായതു വിശേഷിച്ചും
പുതുതായോരോന്നെല്ലാമാനായിക്കൂയും ചെയ്യും.
ഒന്നുമേ ചെയ്യാതിങ്ങു മൂന്നു വസ്തുതത്തോളം
തിന്നു ചീത്തരികിടുകയെന്നതെത്രയോ നിന്ദ്യം!

നര പുണ്ടാരീയാത്മാവെപ്പോഴും നരചിന്താ—
പരമപരിധികൾക്കപ്പുറം വിജ്ഞാനത്തെ—
ചരമാദിക്കപ്പുറം താണിട്ടും താരത്തെപ്പോൽ—
വിരമിക്കാതെ തേടിപ്പോകുന്നിതുൽക്കണ്ഠയാ.

ഇവനെൻപ്രിയസുതൻ—എൻസ്വന്തം ³“തിലമഖൻ”—
ഇവനിലപ്പിക്കാമിച്ചെങ്കോലുമിദചീപവും;
ശരിയായിക്കൂത്യത്തെ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ വേണ്ട—
മറവും വിവേകവുമിവനങ്ങെന്നമല്ലാ,
പരക്കന്താരാകുമീ രാജ്യവാസികളെയും
മെരുക്കിസ്സാവധാനം ക്രമത്തിൽബുദ്ധിപൂർവ്വം
നല്ലതും പ്രയോജനമുള്ളതുമായ കാര്യം
വല്ലതും ചെയ്യുംവിധം നയിപ്പാനിവൻ പോരും.
നിനവൊക്കെയും കേന്ദ്രീകരിച്ചാണിരിക്കുന്ന—
തനവദ്യനാമിവൻ സാമാന്യകൃത്യങ്ങളിൽ.

³ Telemachus—പിതാവിന്റെയും പുത്രന്റെയും ജീവിതാദർശങ്ങൾ
തമ്മിലുള്ള അന്തരം കാണുക.

മര്യാദയുണ്ടിവന്നു മുഴുലങ്ങാടയുള്ള
ചര്യകളൊന്നിങ്കലുമൊന്നും കാണിക്കാത്താൻ;
കലദൈവത്തങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്ന പൂജയെല്ലാം
നാലമോടിവൻ ചെയ്തും ഞാനില്ലാതിരിക്കവേ.

ഈവിധമവൻ തന്റെ ജോലികൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു;
ജീവിതത്തിങ്കൽ ഞാനുമെൻകൃത്യം നടത്തുന്നു.
ഉണ്ടതാ തുറമുഖം; കാനറയിൽക്കേറിച്ചിരി-
ക്കൊണ്ടെഴും പായ പൂണ്ടു കപ്പലുണ്ടതാ നില്പും.
വാറാളും പാരാവാറും പരന്നു കറുത്തിരു-
ണ്ടാരാലുണ്ടതാ കാണൂ! മമ നാവികന്മാരേ,
ക്ലേശിച്ചും വേലചെയ്തും ചിന്തിച്ചുമെന്നോടൊപ്പം
വാശിയോടിടി, വെന്തിലെന്നിവയ്ക്കൊരുപോലെ
സ്വാഗതമരുളിക്കൊണ്ടുന്മേൽപൂർവ്വമെന്റെ
ഭാഗത്തു വത്തിച്ചോരെൻനിർവ്വഹാദയരേ!
വൃദ്ധരായ്ത്തീർന്നു നമ്മൾ—വാല്യകൃത്തിനും പക്ഷേ
സിദ്ധമാമതിനുള്ള കർമ്മവും സമ്മാനവും.

മരണം വന്നിട്ടെല്ലാമവസാനിപ്പിച്ചിട്ടും
പരമമങ്കിലും ചിലതതിനും മുമ്പായ് ചെയ്താം
അമരവക്ത്രത്തോടു സമരായ്നിന്നുകൊണ്ടു
സമരം ചെയ്തു മത്സ്യക്കുന്ദരൂപമായ്ത്തന്നേ.

പാറകൾക്കിടയിൽനിന്നോരോരോ വെളിച്ചങ്ങൾ
ഭൂരവേ മിന്നിത്തുടങ്ങിട്ടുണ്ടു തരളങ്ങൾ;
നീളമേറീടും പക്ഷൽ ക്ഷയിച്ചിട്ടുണ്ടു, വാനിൽ
മേളമാനായരുണ്ടു ചന്ദ്രനും മന്ദം മന്ദം.
ചൂഴവും പലതരമാരവണമുണ്ടുതോ-
ടാഴിയും മുറവിളി മുഴക്കിട്ടുണ്ടു മെന്മേൽ.

ഈതനതരമൊരു ലോകത്തെത്തേടിട്ടുവാ-
നേതുമേ വൈകിട്ടില്ല—വരുവിൻ സഖാക്കളേ!

4 ഗ്രോജായുദ്ധത്തിൽ ദേവന്മാരും മനുഷ്യരും തോളോടുതോളുരുമ്മി
കൊണ്ടുനിന്നു പോരാടിയതായി “മോമർ” എന്ന യവനമഹാ-
കവി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

5 നീക്കവിൻ പോതം നന്നാൽ⁵ നിരന്നങ്ങിരുന്നതിൽ—
 ഞാക്കവിൻ മുഴങ്ങുമാറോളപ്പാത്തികൾ നീളേ!
 ചരമശിഖരിക്കും പശ്ചിമതാരാസ്സാന—
 സരസസരസ്സിനുമപ്പുറമതിദൂരം
 തരണം ചെല്ലാനാണെൻസ്ഥിരമാം വ്യവസാരം
 മരണം വരുവോളമതു ഞാൻ നടത്തിടും.
 ഒന്നുകിലൊഴുകിൽ നാം താഴ്ന്നു പോയെന്നും വരാം,
 ചെന്നെത്തി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ⁶ നാമെന്നതും വരാമെന്നാൽ,
 അവിടെക്കാണാം നമുക്കുഖേലാഭിഖ്യനായി—
 ബുദ്ധി നാമറിഞ്ഞതാരാ വീരനാം പോരാളിയെ.

വളരെപ്പോഴോടെയെന്നാൽ വളരെബുദ്ധിയുണ്ടി—
 യളവിൽപ്പണ്ടെപ്പോലെയല്ലാ നാമെന്നാകിലും,
 പണ്ടു നാം മനം വിണ്ണും കലുക്കി സംഘശക്തി—
 കൊണ്ടെന്നാലിനും നമുക്കുള്ളതൊക്കെക്കുറുണ്ടു;
 കാലദിഷ്ടങ്ങളാലേ ദുസ്തലീകൃതരായെ—
 നാലുമി നമുക്കുണ്ടു തുല്യപൗരസ്ഥിതം;
 തോല്ക്കുകില്ലെന്നുറപ്പിച്ചെപ്പോഴും പിൻവാങ്ങാതേ,
 മേല്ക്കുമേൽ യതിക്കു നാം, തേടുക, നേടീടുക!

⁵ Push off, and sitting well in order smite
 The sounding furrows.

⁶ The Happy Isle. ത്രോജായുദ്ധത്തിലെ ധീരനായകനും തങ്ങളുടെ
 പഴയ സുഹൃത്തുമായ അഖേലനെ (Achilles) വീരസ്വർഗ്ഗത്തിൽ
 കാണാമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

